

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๘๗

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

ประธาน (นายสุพจน์ ไข่มุกด์) : ท่านประธานติดสัมภาษณ์นะครับ เรามานั่งพิจารณากันไปพลางก่อน ผมขอเปิดประชุมก่อนนะครับ ท่านประพันธ์ในฐานะที่เป็นประธานของคณะอนุกรรมการติดตาม สรุปลสาระสำคัญที่เราพูดกันเมื่อเช้านี้ เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในส่วนของคณะอนุกรรมการติดตามและรับฟังความคิดเห็นก็ยังพิจารณาในประเด็นที่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้คำว่า สมาชิกรัฐสภา อยู่ แต่ก็ยังไม่ได้ว่ามีมติว่าอย่างไรเพราะว่าต้องรอดูทางฝ่ายเลขาฯ ของ กรธ. ว่ายกร่างมาหรือยัง หรือใช้คำว่าอย่างไร ซึ่งในที่ประชุมก็มีความเห็น ฝ่ายที่ศาลรัฐธรรมนูญเขาใช้ว่าสมาชิกรัฐสภา จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานี้ คำว่า สมาชิกรัฐสภา ก็พอเข้าใจได้ในตัวเองอยู่เหมือนกัน แต่แล้วยังมีบางท่านเห็นว่าในร่างรัฐธรรมนูญที่ได้มีการยกร่างมา ตั้งแต่ตอนแรก ๆ ไม่ใช่คำนี้ คำว่า สมาชิกรัฐสภา ในร่างมาตรา ๑๒๗ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยังขอให้มีการประชุมลับ ใช้คำว่า สมาชิกของแต่ละสภา หรือสมาชิกของทั้ง ๒ สภารวมกัน แล้วในมาตรา ๑๔๘ ในกรณีที่ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณากรณีว่ากฎหมายใดจะขัดกับร่างรัฐธรรมนูญ ใช้คำว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้ง ๒ สภา ในการประชุมในวันนี้ก็ยังไม่ได้มีข้อยุติเป็นประการใด เพียงแต่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันดูนะครับ

ประธาน : เรียนที่ประชุมครับ จากการประสานเป็นการภายในกับศาลรัฐธรรมนูญ ก็ได้ความว่าเขาจะนำไปคุยกันในที่ประชุมองค์คณะของตุลาการในวันพุธนี้ แล้วก็คงจะได้ข้อยุติ แต่จริง ๆ ผมก็คุยกัน เขาก็บอกทำนองว่าเขาไม่ติดใจอะไรครับ ถ้าเราใช้คำอะไร แต่ว่าเพื่อความแน่นอนเดี๋ยวเขาจะเปิดหาหรืออีกทีหนึ่ง แล้วผมก็ถามเขาว่าถ้าเราใช้คำนี้แล้วก็ตอนหลังถ้าเขาเกิดมาฟ้องร้องศาลรัฐธรรมนูญบอกว่าเราใช้คำไม่ตรงกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้วศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาอย่างไรจะวินิจฉัยอย่างไร เขาก็ยังตอบไม่ได้เหมือนกัน เพราะว่าเขาก็ทำนองว่าก็ให้การันตีอะไรไม่ได้เลยว่ามันจะขัดแย้งกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญหรือเปล่า เพราะคำนี้จริง ๆ แล้วในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมันก็มีอยู่หน้าหนึ่งตอนที่เมื่อเช้าผมชี้ให้ดู เขาใช้

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

คำว่า สมาชิกของรัฐสภา ก็มีอีกคำหนึ่งแปลก ๆ ออกมา ซึ่งก็ไม่ตรงกับคำที่มีในรัฐธรรมนูญของเรา ผมจำไม่ได้ ท่านประพันธ์จำได้ไหมที่ผมชี้ให้ดูเมื่อเข้านี้มันหน้าไหน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เขาบอกว่าอยู่ในหน้า ๑๔ ใช้คำว่า สมาชิกของรัฐสภา

ประธาน : หน้า ๑๔ บรรทัดที่ ๒ หรืออย่างไร เดี่ยวท่านลองดูในคำวินิจฉัยนะครับ ในหน้า ๑๔ บรรทัด ๒ เขาใช้คำว่า สมาชิกของรัฐสภา ที่จริงความหมายมันก็ความหมายเดียวกันหมด แต่ว่ามันอาจจะเปลี่ยนไปตามบริบทของเขาพูดถึงอะไร และในหน้า ๑๓ บรรทัดที่ ๕ นับจากข้างล่างไปเขาก็ใช้คำว่า สมาชิกรัฐสภาก็มี ที่จริงคำนี้เขาก็บอกว่าเขาไม่ซีเรียสอะไร กับคำว่า สมาชิกรัฐสภา ไม่ทราบท่านอัครพริมีความเห็นหรือเปล่าครับ ในฐานะที่เป็นผู้ร่างตั้งแต่ปีก่อน ๆ

นายอัคร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ คือความจริงแล้วถ้าในรัฐธรรมนูญ นั้นรัฐสภามันพูดถึงอยู่ในมาตรา ๗๙ เป็นครั้งแรกว่า รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ซึ่งหมายถึงว่าตัวรัฐสภานั้นประกอบด้วย ๒ องค์กร ไม่ได้พูดถึงตัวบุคคล และ ๒ องค์กร คือองค์กรสภาผู้แทนราษฎรกับองค์กรวุฒิสภา เพราะฉะนั้นในวรรคต่อมามันถึงว่าตัวรัฐสภานั้น จะประชุมร่วมกันหรือแยกจากกันก็ให้ยิ่งแสดงให้เห็นสนับสนุนว่ามันคือองค์กรที่ประกอบขึ้นเป็นรัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ก็เป็นไปตามที่บทบัญญัติรัฐสภา เพราะฉะนั้นคำว่า สมาชิกรัฐสภามันถึงได้ไม่มีเขียนอยู่ในรัฐธรรมนูญ เพราะเราถือหรือเข้าใจกันมาตั้งแต่ต้นว่าสมาชิกรัฐสภานั้นไม่มี มันมีแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น ถ้าเวลาที่เราพูดถึงที่จะให้มีประชุมร่วมกันและมีคะแนนเสียง เราถึงได้ตั้งเขียนเจาะจงหรือยาวไปเลยว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจำนวนเท่านี้เท่านี้มีสิทธิยื่นคำร้องหรือคะแนนต้องถือว่าคะแนนเสียงทั้ง ๒ สภารวมกัน พึงคงจะแสดงให้เห็นทั้งรัฐธรรมนูญว่ามันเป็น ๒ สภา เป็นสมาชิกของแต่ละสภา ไม่ใช่มีใช่สมาชิกของรัฐสภา เพราะฉะนั้นถ้าบทบัญญัติหลักมันเขียนเช่นนี้มาโดยตลอด และไม่มีคำที่พูดถึงสมาชิกรัฐสภาเลยนั้น ก็จะเป็นเรื่องแปลกถ้าในบทเฉพาะกาลมาพูดถึงสมาชิกรัฐสภาเป็นการสร้างค่านิยมขึ้นมาโดยเฉพาะ แล้วก็ไม่รู้ พอเปิดไปดูบทข้างในก็ไม่รู้ว่าคือใคร แม้ว่าจะมีการกล่าวว่ามันก็พอเข้าใจได้ก็หมายถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภานั้นละ แต่เวลาที่เขียนในตัวกฎหมายนั้นจริง ๆ แล้วมันจะต้องเริ่มต้นในเนื้อข้างในเสียก่อนว่า สมาชิกรัฐสภามีหรือไม่ ถ้ามันไม่มีเสียแล้วมันมาเขียนอยู่ในบทหลังมันก็จะดูแปลกไปครับ เพราะฉะนั้นวิธีทำมันก็อาจจะเลือกทำได้เท่าที่คิด มีได้ ๓ อย่าง อันหนึ่งก็คือใช้คำของศาลรัฐธรรมนูญไปเลย ก็ไม่รู้ไม่ใช่ ใครถามอะไรก็บอกว่าก็ศาลรัฐธรรมนูญสั่งมาอย่างนี้

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ก็เขียนตามนั้น ซึ่งก็ไม่แน่ใจว่าต่อไปในภายภาคหน้าเขาคงไม่ได้ว่าศาลรัฐธรรมนูญเขาคงว่า นักวิชาการทั้งหลายก็คงว่ากรรมการเราว่าไปเอาคำว่าสมาชิกรัฐสภามาจากไหน เสร็จแล้วมันก็จะเกิดปัญหาที่ท่านประธานยังเกิดข้อสงสัยก็คือว่า มาตรา ๗๙ บอกว่ารัฐสภาประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพราะฉะนั้นมันต้อง ๒ องค์กร รวมกันถึงจะเป็นรัฐสภา เมื่อพูดถึง สมาชิกรัฐสภาคำเดียวโดด ๆ โดยไม่ได้มีความหมายเจาะจงอะไรลงไปนั้นก็เกิดข้อสงสัยว่า เพราะฉะนั้นการมาเข้าชื่อกึ่งหนึ่งนั้นต้องผสมทั้ง ๒ สภา ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับสมาชิกวุฒิสภาเสมอไปหรือไม่ เพราะมาตรา ๗๙ ใช้คำว่า และ ซึ่งถ้าเช่นนั้นก็หมายความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึงแม้จะจำนวนคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งก็ไม่สามารถเสนอฝ่ายเดียวได้ ต้องไปหาสมาชิกวุฒิสภามาประกอบ นั่นจะเป็นอย่างนั้นหรือไม่ ท่านประธานยังกังวลอยู่ นะครับ

ทางเลือกอันที่ ๒ ก็คือเขียนตามที่เขียนอยู่ในรัฐธรรมนูญ ถ้าพูดถึง ๒ สภา ก็คือเขียนลงไปยาวไปเลยว่า ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอถอนไว้รัฐธรรมนูญคือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภารวมกันเกินกึ่งหนึ่งเข้าชื่อเสนอขอยกเว้น อันนั้นก็เขียนตามแนวที่เคยเขียนกันมา แม้แต่ในการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญก็เขียน ๒ คำอย่างนี้คู่กัน นะครับ อันนั้นก็ทางเลือกที่ ๒

ทางเลือกที่ ๓ ก็เมื่อคืนที่ท่านรองประธานได้กรุณายกขึ้นมา ในศาลรัฐธรรมนูญ มีการใช้หนึ่งในหน้า ๑๔ ที่ว่านั่น คือสมาชิกของรัฐสภา ตรงนี้มันก็ไม่ใช่เป็นสร้างคำนิยามขึ้นมาใหม่ว่าสมาชิกรัฐสภา เพราะว่าไม่ได้เขียนว่าเป็นสมาชิกรัฐสภา แต่ว่าสมาชิกของรัฐสภา ซึ่งก็ถ้าแปลกลับไปถึงมาตรา ๗๙ ก็คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับสมาชิกวุฒิสภานั้นละ เพียงแต่ว่า ก็ยังติดปัญหาที่ท่านประธานกังวลอยู่ว่า แล้วจะต้องร่วมกันเข้าชื่อหรือไม่ ต่างคนต่างเข้าชื่อได้หรือไม่ อันนั้นก็จะเป็นประเด็นที่ต้องคิดกันอยู่นะครับ เท่าที่คิดตอนนี้จะมีอยู่ ๓ ข้อความที่จะเขียนได้ คือถ้าสมาชิกของรัฐสภามันก็พออธิบายไปกับนักวิชาการอื่น ๆ ว่า เราไม่ได้เป็นการกำหนดสมาชิกรัฐสภาขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ เราหมายถึงสมาชิกของรัฐสภา รัฐสภาประกอบด้วย ๒ สภา ก็หมายถึงว่าคนของ ๒ สภานั้น แต่ก็ติดปัญหาอีก เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้วที่ถ้าไม่ขัดกับศาลรัฐธรรมนูญ การเขียนบรรยายไปให้หมดจะชัดขึ้นว่า ทางเลือกที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาจำนวนกึ่งหนึ่งก็มีสิทธิเข้าชื่อ ตรงนี้มันก็จะครบถ้วนได้หมดว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็เสนอได้กลุ่มเดียว หรือว่าไปรวมกับวุฒิสภาแล้วก็เสนอกันเข้ามา เราหวังว่าไม่มีพฤติการณ์ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลาออก เหมือนตอนสมัย

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

พรรคความหวังใหม่ ลาออกเกือบครึ่งหนึ่งของสภา ซึ่งอันนั้นลำพังสมาชิกวุฒิสภาจำนวนก็อาจจะเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ก็ได้ แต่ถ้าเขียนลงไปแล้วมันก็จะอธิบายลำบาก ว่าสมาชิกวุฒิสภา กลุ่มเดียวก็สามารถเสนอได้ บอกเสียงเขามีแค่ ๒๕๐ คนไม่ถึงกึ่งหนึ่ง และเราก็ต้องอธิบายว่ามันเคยมีบางยุคบางสมัย ส.ส. มันลาออกไปครึ่งหนึ่ง ซึ่งมันเคยเกิดเหตุอยู่ครั้งเดียว มันก็ไม่ควรจะเขียนอย่างนั้นเพราะอย่างนั้นทางที่ดีก็เขียนว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา อันนี้มันจะเคลียร์หมด แต่ก็ยังมีปัญหาว่าแล้วตรงกับศาลรัฐธรรมนูญ หรือเปล่า

ประธาน : คือถ้าเราดูในคำวินิจฉัย วงเล็บหนึ่งเขาก็บอกว่าเขาไม่ได้ quote คำพูด เขาพูดรวม ๆ มา ก็เหมือนคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเขาก็ตีความทั้งหมดในกระบวนการหรือกลไกทั้งหมดเลย เขาก็ไม่ได้ตีความตามตัวอักษรเลยอย่างที่เราคิด เพราะฉะนั้นถ้าเราอนุมานจากคำว่า สมาชิกวุฒิสภา เราก็อนุมานตามอย่างที่ทางออกที่ ๒ ของท่านอัครพรพูดมันจะชัดเจน แล้วถ้าใครจะหัวหมอไปขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความก็เลือกในบทความต้องขอบอยู่แล้วให้เขาตีความเอาเองหลังจากรัฐธรรมนูญประกาศใช้แล้วมันก็เรื่องของเข เราเอาตามที่เราคุ้นเคย แล้วก็เรามีคำอธิบายชัดเจน แล้วก็ใครเถียงไม่ได้ เพราะว่าถ้าเราคิดว่าเราต้องตีความแล้วก็เอาคำตามคำพูดทุกคำพูดเลยในคำวินิจฉัยข้อแรกตรง (๑) ผมว่ามันจะแคบเกินไป เราก็เอาตามเขาเลย เขาก็ตีความแบบกว้าง ๆ รวมกลไกทั้งหมดกระบวนการทั้งหมด เราก็น่าจะมีคำตอบให้ได้แน่ครับ ไม่ทราบท่านกรรมการผู้ใดท่านมีความเห็นเพิ่มเติมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือถามว่าสมาชิกวุฒิสภาเคยมีเขียนใหม่ ก็อย่างที่ได้เรียนในคราวก่อนว่ามันมีข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๓ มีเขียนอยู่ในคำนิยาม เขียนคำว่า สมาชิกวุฒิสภา หมายถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา แล้วข้อบังคับการประชุมเป็นข้อบังคับที่ออกโดยรัฐธรรมนูญ คือรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ฉะนั้นจะบอกว่าไม่เคยมีที่ไหนเขียนมันมีเพียงแต่ว่ามันไม่ได้เขียนในตัวรัฐธรรมนูญ ทีนี้ถ้าเราจะขยายความคำว่า สมาชิกวุฒิสภาหมายถึงอะไร เราก็ต้องทำความเข้าใจให้ชัดแจ้งว่าจะมีใครได้ยื่นได้บ้าง เพราะว่าถ้าเอาตามคำนิยามของข้อบังคับการประชุมสภาใช้คำว่า สมาชิกวุฒิสภา หมายถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ใช้คำว่า และ หมายความว่าเวลายื่นต้องยื่นทั้งคู่ คือต้องมี ส.ส. ด้วย ส.ว. ด้วย แต่ถ้าดูตามเจตนามันไม่น่าจะเป็นอย่างนั้น เพราะว่า ส.ส. เป็นหลักอยู่ในเรื่องของการยื่นขอปลดล็อกอยู่แล้ว เพราะว่าในร่างรัฐธรรมนูญที่ยกร่างร่างแรก คนที่มีอำนาจปลดล็อกคือสภาผู้แทนราษฎร

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ในการประชุมคณะอนุกรรมการติดตามฯ ก็มีความเห็นที่ฟังการอภิปรายนี้ก็ยิ่งเห็นว่าถ้าเกิด ส.ส. รวมกันได้ ๓๗๕ คน ซึ่งได้กึ่งหนึ่งของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พร้อมทั้ง ส.ส. อย่างเดียวก็น่าจะขอยกเว้น ปลดเรื่องนายกฯ คนนอกได้ ไม่จำเป็นจะต้องมีวุฒิสภาด้วย และถ้าเป็น ส.ส. ร่วมกับ ส.ว. ได้เสียง ๓๗๕ เสียง ก็แน่นอนก็จะต้องปลดได้ ยิ่งชัดเจนปลดได้แน่นอน แต่มีคำถามว่าแล้ว ส.ว. อย่างเดียวได้ไหม อย่างยกตัวอย่างที่ท่านอัครพรพุด มี ส.ส. ลาออกไป ๒๕๐ คน แล้วเคยมีการลาออกอย่างนั้นจริง ๆ ด้วย คือเขาต้องการจะแสดงการประท้วงอะไรสักอย่างเขาลาออก สมมุติว่ามี ส.ส. ลาออก ๒๕๐ คน ก็เท่ากับสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ ก็คือมี ๒๕๐ คน แล้วก็มี ส.ว. ที่ คสช. ๒๕๐ คน ถ้าเป็นอย่างนี้ ส.ว. ๒๕๐ คน ได้กึ่งหนึ่งแล้วเสนอปลดล็อกได้หรือเปล่า มันก็ต้องพิจารณาประเด็นนี้อีกว่าตกลงได้ไหม

ประธาน : อาจารย์เถียรชัยครับ

นายเถียรชัย ณ นคร : ผมดูที่ที่ประพันธ์พูดถึงข้อบังคับ คือข้อบังคับมันเป็นข้อบังคับการประชุมรัฐสภา มันก็เลยมี definition ของสมาชิกรัฐสภาไว้ ผมคิดว่าเวลาพูดถึงรัฐสภาหรือการประชุมรัฐสภา ในตัวรัฐธรรมนูญมันก็มีการเขียนเอาไว้ว่าจะมีการประชุมร่วมกันของ ๒ สภา ที่เราเรียกว่าเป็นการประชุมรัฐสภาในกรณีไหนบ้าง เพราะฉะนั้นคำว่า สมาชิกของรัฐสภา มันก็จะเกิดขึ้นเฉพาะในกรณีที่มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเท่านั้น ไม่ใช่มี ไม่ใช่ไม่มีได้ นะครับ คือถ้ามีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเขาจะถือว่าเป็นการประชุมรัฐสภา เพราะฉะนั้นสมาชิกก็จะเป็นสมาชิกของรัฐสภา แต่ว่าประเด็นมันก็จะมียุ่ที่ว่าเมื่อเป็นสมาชิกของรัฐสภาแล้วมันก็จะมียุ่ประเด็นว่ามันจะแยกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกของวุฒิสภาออกจากกันหรือไม่ หรือที่จริงแล้วจะเรียกรวม ๆ เป็นสมาชิกรัฐสภาเลย ถ้าเป็นรวม ๆ เป็นสมาชิกรัฐสภาเลยการเข้าชื่อกันเพื่อจะขอปลดล็อกมันก็จะเป็นการคลาดกัน ซึ่งมันอาจจะคลาดกันได้ระหว่างสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ถ้าเราจะย่อไปในรายละเอียด เราไปแยกรายละเอียดว่า มันมีของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภา เราก็อาจจะเขียนอย่างที่พี่อัครพรพุดใน version ๒ ได้ แต่คราวนี้ผมไม่ค่อยแน่ใจว่าถ้าเกิดเราดูจากข้อบังคับการประชุมรัฐสภาอันนี้ เขาคงจะเน้นไปถึงว่า เวลาใช้คำรัฐสภาคงจะเน้นถึงการประชุมร่วมกัน หรือการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันของ ๒ สภา ในฐานะของรัฐสภานะครับ

ประธาน : มีท่านผู้ใดอีกไหมครับ อาจารย์อุดมมีไหมครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมยังเห็นว่าถ้าอ่านตามเอกสารหน้า ๑๔ ก็ชัดเจนว่าเขา

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ต้องการในความหมายของการเป็นสมาชิกของรัฐสภา คือพูดง่าย ๆ ต้องการให้มาตรการตรงนี้เป็น มาตรการปลดล็อก เพราะเขาคิดว่าหลังจากที่ได้ประชุมรัฐสภาแล้วในรอบแรกไม่ได้ผล เขาคิดว่า ก็คงเป็นเรื่องของการปลดล็อกที่รัฐสภาคือ ๒ สภานี้จะต้องพิจารณา แต่ว่าในทางความเป็นจริงเรา คงไปบอกว่าระบุดังนี้เป็นสภาผู้แทนฯ อย่างเดียว หรือว่า ๒ สภา หรือว่าวุฒิสภาอย่างเดียวได้ไหม อะไรต่าง ๆ ผมยังคิดว่าไม่น่าจะแปลความไปจนทำให้มันเกิดการทางตันขึ้นมาอีก อันนี้คือ ในความเห็นผม เพราะมาตรการที่ให้มีการใช้รัฐสภา มันหมายถึงการปลดล็อก การเปิดช่องให้มัน ทำได้ง่ายขึ้น แทนที่จะคิดว่าเป็นเรื่อง ส.ส. ทำอย่างเดียวคงทำได้ยาก ถ้ามองเจตนารมณ์ อันนี้คือ ถ้ามองอย่างทิศทางที่เราเห็นตอนนี้ แต่ว่าการที่ไปคิดถึงขั้นที่ว่า ส.ว. อย่างเดียวจะทำให้เกิดปัญหา ได้ไหม ผมก็คิดว่าอันนั้นมันไปซ้อนสิ่งที่มันไปสนับสนุนเจตนารมณ์ว่าต้องการปลดล็อก เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะ ส.ส. ทำอย่างเดียวก็ต้องถือว่ายิ่งควรจะให้ทำได้ใหญ่ เพราะว่าเดิม เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญบททั่วไปเขาให้ ส.ส. ทำฝ่ายเดียวอยู่แล้ว เมื่อบอกว่ากรณีนี้จะปลดล็อก ระเบียบซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่เราเคยคิดมาก็คือเรื่องของการแก้ปัญหา คือแก้รัฐธรรมนูญที่เราเคย บอกไว้ว่า ๒ ใน ๓ ของที่ประชุม ผมคิดว่าเรื่องทำนองนี้เราก็ไม่เคยคิดว่า ๒ ใน ๓ ในการแก้จะต้อง เป็น ส.ส. อย่างเดียวหรือ ส.ว. อย่างเดียว นี่ก็เป็นข้อที่ผมคิดว่ามันไม่เคยมีข้อคิดในประเด็นอย่างนี้ อยู่ ก็คงจะต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ของการที่เอาอันนี้เข้ามา ก็คงเป็นเรื่องว่าอยากจะทำให้ทางตัน ตรงนี้มันไปได้ครับ

ประธาน : อาจารย์เชียรชัยครับ

นายเชียรชัย ณ นคร : ขออนุญาตเพิ่มเติมหนึ่งครั้ง เมื่อกี้พูดไปแล้วผมก็นั่งคิด ไปตั้งแต่ตอนสมัยช่วงประชุมอนุกรรมการติดตามฯ คือเมื่อกี้พออาจารย์อุดมพูดถึงพยายามปลดล็อก ใช้ใหม่ครับ ผมกลับไปนั่งคิดเอาเองครับว่า ที่เขาพยายามจะปลดล็อกคือเขาพยายามจะปลดล็อก ๕ ปี เพื่อจะได้มีโอกาสขอยกเว้นได้หลายครั้ง เพราะว่าที่เราเขียนอยู่เดิมมันยกเว้นได้แค่ครั้งเดียว แล้วก็ไม่ได้แล้ว เพราะฉะนั้นผมก็เลยเดาว่าสาเหตุใหญ่ที่เขาอยากจะปลดล็อกคือปลดล็อก ๕ ปี คราวนี้ประเด็นที่ผมติดอยู่คนเดียวที่ผมนั่งคิด ๆ ดูแล้ว ก็คือว่าจริง ๆ แล้วเมื่อมีการเลือกนายกฯ ตามที่เราไปทำประชามติก็คือว่าในช่วง ๕ ปีแรกให้รัฐสภาเป็นคนให้ความเห็นชอบในการเลือก นายกฯ แต่กระบวนการเริ่มต้นมันเริ่มต้นจากสภาผู้แทนราษฎร การเสนอชื่อก็เสนอชื่อโดยสภา ผู้แทนราษฎร แต่พอบทที่จะต้องโหวตเลือกนายกฯ ก็ให้เป็นการประชุมร่วมระหว่างของ ๒ สภา ตรงนี้ผมยังติดใจอยู่คนเดียวว่าการที่ศาลรัฐธรรมนูญไปตีความว่า กระบวนการทางรัฐสภามัน

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๘

cover ทั้งหมด คือหมายความว่าคือไปตีความให้ ส.ว. ต้องไปเข้าชื่อปลดล็อกด้วยผมไม่ค่อยแน่ใจเท่าไร เพราะว่าถ้าดูจากกระบวนการที่เรากำหนดในรัฐธรรมนูญเรา ขั้นตอนการเสนอชื่อมันเป็นขั้นตอนของสภาผู้แทนราษฎร แต่พอดีตัวคำถามคือเป็นเรื่องของการให้ความเห็นชอบ เห็นชอบในตัวผู้ดำรงตำแหน่ง เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้วการเสนอปลดล็อกมันอาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องไปบอกว่าตัววุฒิสภาก็เป็นคนเสนอได้ด้วยอะไรทำนองนั้นครับ ยังสับสนตัวเองอยู่ครับ

ประธาน : ก็อย่างที่หลายท่านได้พูดมา เจตนารมณ์ของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญหรือของ สนช. ซึ่งส่วนใหญ่ศาลรัฐธรรมนูญก็นำมาใช้ในการเขียนคำวินิจฉัยเพื่อปลดล็อกสิ่งต่าง ๆ ที่ว่าเราอาจจะไม่อ่านแล้วเรายังไม่เคลียร์ ไม่ว่าจะเรื่องของ ส.ส. ส.ว. ร่วมกันที่จะปลดล็อก แล้วก็เรื่องของในวาระเรื่องแรกที่เปลี่ยนไปเป็นระยะเวลา ๕ ปี อะไรต่าง ๆ ก็เป็นการปลดล็อก เพราะฉะนั้นถ้าเราดูเจตนารมณ์ของคำวินิจฉัยนี้ เราก็จะเห็นว่ามันเพื่อจะทำให้ทุกอย่างมันกระจ่างขึ้น เขาถึงเขียนออกมาแบบองค์รวมเลย มันเป็นกระบวนการทั้งหมดเลย โดยเขียนแบบรัฐศาสตร์แท้ ๆ เลย มันอย่างที่เราเห็นว่ามันถึงออกมาอ่านแล้วก็มันอาจจะสับสน อาจจะสับสนมาก จนกระทั่งตีความคนละอย่างสองอย่างเลย มีท่านผู้ใดอีกไหมครับ อาจารย์ทางรัฐศาสตร์ อาจารย์ศุภชัยครับ อาจารย์ชาติชายมีอะไรไหมครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ผมเองคิดเหมือนท่านอัชพรครับ ว่าเราเขียนให้มันชัดเจนไปเลยทั้ง ๒ สภาไป มันจะไม่เหมือนที่ศาลรัฐธรรมนูญเขียนมาก่ออีกเรื่องหนึ่ง แต่ว่ามันจะได้สะท้อนเจตนารมณ์ของเราที่มีตั้งแต่ต้น อย่างน้อยเราก็อธิบายได้ว่าเรามีเจตนาที่จะให้บทบาทของแต่ละสภานั้นมีความชัดเจนแล้วก็ร่วมกันตรงไหนอย่างไร ส่วนมันไม่ตรงก็ไม่เป็นไรครับ ผมไม่ติดใจอะไรก็เป็นคนไปร้องก็เป็นหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญไม่ใช่หน้าที่ของเรา ขอขอบคุณครับ

ประธาน : มันจะหมดหน้าที่ของเราแล้ว ท่านเลขาฯ ปกรณ์มีอะไรไหมครับ ก็ฟัง ๆ ดูรู้สึกเสียงส่วนใหญ่ก็จะเห็นว่าถ้าเขียนอะไรให้มันกระจ่างมันก็ดี แล้วก็ส่วนที่ว่าจะตรงหรือไม่ตรงกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ภายภาคหน้าเราอย่าเพิ่งไปคิดเลย เพราะว่าศาลรัฐธรรมนูญเขาก็ไม่ได้เขียนหรือว่าเราต้องแก้ตาม wording ให้ตรงเป๊ะเลย เราดูว่าอะไรที่มันสอดคล้องกับคำวินิจฉัยมันก็เป็นไปได้แล้วนะครับ

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านประธานอาจจะต้องนั่งถกกันไปถึงวันที่ ๑๐ แล้วถึงมีมติ

ประธาน : มีอะไรถกกันอีกละครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าจบตอนนี้แล้ว เตี่ยวเหลืออีก ๘ วันไม่รู้จะทำอะไร

ประธาน : ก็ถกแบบนี้เรื่อย ๆ ไปทั้ง ๑๐ วัน ก็ไม่เป็นไรครับอาจจะมีความเห็นอะไรเพิ่มเติม เพราะว่าถ้าก็มีหมอบความออกมาให้ความเห็นเยอะแยะไปหมดเลยนะครับ แหล่งข่าวก็มีก็คงมีประเด็นเพิ่มเติม สื่อ ท่านภัทระมีอะไรไหมครับ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : เรียนถามพี่อัชพรครับ คือถ้าเกิดเราเขียนไปแล้วมีผู้ไปร้องว่ามันไม่ตรงอีก ถามท่านปกรณ์ด้วยก็ได้ครับ ว่าเขาร้องว่ามันไม่ตรงอีก กระบวนการมันจะอย่างไรต่อ เกิดศาลวินิจฉัยว่ามันก็ไม่ตรง อย่างนี้มันจะเกิดอะไรขึ้น process มันจะไปอย่างไรครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าถือตามรัฐธรรมนูญชั่วคราวมันจบที่ กรธ. ครับ พอศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยมา กรธ. แก่เป็นคนสุดท้ายและนำขึ้นทูลเกล้าฯ เลย มันก็ไม่มีกระบวนการที่จะไปแทรกแซงอะไรตรงไหนได้ เว้นแต่ศาลรัฐธรรมนูญตีความว่าศาลรัฐธรรมนูญยังมีอำนาจอยู่ตามประเพณีการปกครองว่าใครก็ร้องได้เสมอ แม้กระทั่งเป็นแค่ร่างรัฐธรรมนูญ แต่ถ้ารัฐธรรมนูญใช้บังคับไปแล้วนี้มันไม่มีใครสามารถไปร้องได้ว่ารัฐธรรมนูญขัดต่อรัฐธรรมนูญ มันไม่มีกระบวนการนั้น ถ้าประกาศใช้แล้วมันก็หมายถึงว่าต้องเป็นไปตามนั้น อันนี้ไม่รู้เพราะว่าตอนหลังมันก็แปลอะไรกันได้เลย

ประธาน : ถ้าเอาตามความหมายของท่านอัชพรเราก็พ้นภาระของเราแล้ว เราเขียนไปก็เป็น final say แล้วนะครับ แล้วก็ส่งให้ท่านนายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลฯ เลยโปรดเกล้าฯ นะครับ มันก็พ้นภาระเราแล้ว ใครจะไปร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญที่หลังก็แล้วแต่นะครับ ศาลรัฐธรรมนูญจะรับหรือไม่รับก็ไม่ใช่เรื่องของเราแล้ว จะแก้ไขก็เดี๋ยวเราก็มาร่างกันใหม่ ก็ดีเหมือนกัน เมื่อวาน หลายวันมาแล้วครับก็มีคนมาเปิดประเด็นใหม่ตอนที่นักข่าวมาถามท่านประธานบอกว่าอันนี้ถ้าเราเขียนมาก็เปิดโอกาสให้นายกรัฐมนตรีเป็นนายกรัฐมนตรีได้ ๘ ปีใช่ไหมครับ แต่ว่าท่านนายกรัฐมนตรีปัจจุบันนี้ท่านเป็นมา ๒ ปีแล้ว แล้วจะนับวาระนี้ต่อเนื่องหรือเปล่า ท่านก็บอกว่ายังไม่ได้คิด หรือว่าท่านคิดแล้วแต่ยังไม่บอก อันนี้มีอะไรจะคุยกันไหมครับ ประเด็นนี้ ท่านอัชพรมีอะไรไหมครับประเด็นนี้ ประเด็นนายกรัฐมนตรี ๘ ปีจะรวมถึงวาระ ๒ ปี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ณัฐชนก ๒/๒

ที่ท่านนายกรัฐมนตรี สมมุติ นะครับ ท่านนายกรัฐมนตรีอาจจะได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญใหม่นี้ แล้วก็บวกรอีก ๒ ปีปัจจุบันหรือเปล่า คิดเล่น ๆ

นายอัชพร จารุจินดา : ก่อนหน้านั้นท่านนายกรัฐมนตรีพูดว่าไม่อยู่ต่อแล้วตั้งแต่โน้น

ประธาน : แต่รัฐธรรมนูญคนละฉบับไม่ใช่หรือครับ มันก็มีประเด็นจนได้ใหม่ ๆ ก็ขึ้นมาเรื่อย ๆ

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านประธานครับ ตัวแก้รัฐธรรมนูญเดี๋ยวกจะหาหรืออีกทีที่ศาลรัฐธรรมนูญบอกด้วยว่าให้แก้คำปรารภ ความจริงคำปรารภเดิมของเราก็เขียน ผมเข้าใจว่าเราก็เขียนกว้าง ๆ แต่ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้แก้คำปรารภด้วย อันนี้เรียนหาหรือว่าเราจะต้องพูดชัดเจนว่าเราแก้ตามคำถามพ่วง ส่งไปและศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้แก้เพิ่มเติม เราก็เลยต้องแก้เพิ่มเติมมันจะต้องเขียนกันเยอะขนาดนั้นเขี้ยวหรือ ต้องแจกแจกรายละเอียดให้เห็นอย่างนั้นหรือ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญบอกให้แก้คำปรารภด้วย เพราะความจริงคำปรารภเราก็พูดไปแบบกว้าง ๆ

ประธาน : มันมีตอนไหนที่มันไม่สอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญหรือครับ เราก็ยังไม่ได้ดูกันละเอียดนะครับว่ามันไม่สอดคล้องกันตรงไหน

นายอัชพร จารุจินดา : คำปรารภเราเขียนว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม นั้น และส่งร่างรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เสร็จเรียบร้อยแล้วจึงนำร่างฯ ขึ้นทูลเกล้าฯ เราไม่ได้แจกแจกก็จริงอยู่ แต่ว่าเขาบอกสั่งให้แก้ด้วย จะหมายความว่าพอส่งร่างรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา ตรงนี้ต้องเติมว่าศาลรัฐธรรมนูญไม่เห็นพ้องด้วยกับกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสั่งให้แก้ไข ต้องอย่างนั้นหรือ

ประธาน : มีหรือครับคำปรารภในร่างรัฐธรรมนูญ ในรัฐธรรมนูญของไทยเราไม่เคยเขียนแบบที่เขย ๆ เฉ็ม ๆ อย่างนี้เลย เราอาจจะคือพูดในทำนองเป็น process ที่เราได้ดำเนินการแล้วนะครับกว้าง ๆ โดยไม่จำเป็นจะต้องไประบุอะไรเลยว่าปรับปรุงแก้ไขถ้อยความอะไรนะครับ ก็ได้ส่งคำปรับปรุงตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอะไรทำนองนี้ที่เขียนออกมาไม่รู้สีกว่ามันแปลก ๆ พลอมไปจากคำปรารภที่ฉบับก่อน ๆ นะครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ตรงนี้ผมว่ามันยาก ตกลงศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้แก้ว่าอย่างไรและให้แก้อะไร คำปรารภ เพราะว่าสั่งให้แก้ด้วย

ประธาน : ก็จะปรับปรุง wording ใหม่ นะครับ ให้รู้ว่าเราทำแล้ว เอาแค่นี้ แล้วก็เขาก็ไม่มีสิทธิที่จะมาว่าอะไรเราได้แล้ว ใช่ไหมครับ เพราะอันนี้มันไม่ได้อยู่ในคำวินิจฉัย ๑ ๒ เลย ตามประเด็นเลยนะครับ ประเด็นมี ๒ ประเด็นเองนะครับ ประเด็นหลัก ๆ ๒ ประเด็น แต่ว่าอันนี้ตั้งมาสุดท้าย มันแถมมา มาสั่งเราอีก เต็มวงศกษฏีกาคิดออกครับ เขาทำได้อยู่แล้ว ทั้งแถบนะ แถบนี้ด้วย มีประเด็นอื่นไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือในคำปรารภที่เราส่งไป ในหน้าที่ ๒ เราส่งไปในลักษณะที่เหมือนกับว่าศาลรัฐธรรมนูญเขาไม่ได้มีการแก้ไข ฉะนั้นก็เลยใช้ถ้อยคำว่า และส่งร่างรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว นะครับ ก็คือหมายความว่าไม่ได้มีอะไรทั้งดิง แต่คราวนี้ศาลรัฐธรรมนูญเขาวินิจฉัยว่าร่างที่คณะกรรมการร่างนี้ นะครับ ที่แก้ไขนี้มันยังไม่ชอบกับผลการออกเสียงประชามติ ศาลรัฐธรรมนูญเลยวินิจฉัยว่าให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการแก้ไขตามที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ในส่วนที่เกี่ยวข้องในร่างรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๗๒ อันนี้มันยังไม่ได้อยู่ในคำปรารภ ซึ่งมันน่าจะ ต้องบอก เขาเหมือนกับว่าจะต้องเขียนให้มันสอดคล้องกับเรื่องที่ได้ส่งไปให้ศาลเขาวินิจฉัยด้วย เพราะว่าที่เราเขียนอันนี้มันเขียนในลักษณะที่เหมือนกับว่าไม่มีข้อโต้แย้งอะไรที่จะเกิดขึ้นนะครับ

ประธาน : ก็เป็นโจทย์หิน เพราะในคำปรารภต้องเขียนกว้าง ๆ เราจะไปเขียนในรายละเอียดว่าเราส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แล้ววินิจฉัยออกมาว่าของเรายังไม่สอดคล้องจริง ๆ แล้วมันไม่ถึงกับไม่สอดคล้องทั้งหมดนะครับ มันมีบางประเด็นเท่านั้นเองเขาก็เห็นด้วยและเขาก็ไม่ได้แก้ไขมา ใช่ไหมครับ แต่ว่าคำรวม ๆ บอกว่าศาลรัฐธรรมนูญตีตก คำแก้ไขของ กรธ. มันก็ไม่จริง ไม่ถูกต้อง เชิญครับอาจารย์เชียรชัย

นายเชียรชัย ณ นคร : คือผมเสนอว่าในส่วนของกระบวนการก่อนที่จะออกในช่วงที่ส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความนี้มันไม่จำเป็นต้องเขียนในคำปรารภครับ คือผมว่ามันก็มีเท่าที่ เราเขียน มันก็สมบูรณ์ในตัวมันอยู่แล้ว ส่วนที่ว่าส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความอะไรพวกนี้มันเป็น กระบวนการที่ตัวรัฐธรรมนูญชั่วคราวกำหนดนะครับ พอกลับมาทำให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ปรับแก้ ตัว wording ตัวถ้อยคำแล้วผมคิดว่ามันก็จบ ผมคิดว่าในตัวคำปรารภไม่น่าจะไปเขียนว่า

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ณัฐชนก ๒/๔

ทำเสร็จแล้วเราส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความ ศาลรัฐธรรมนูญตีความกลับมา เรากลับมาแก้
ผมคิดว่าเราไม่ควรเขียนครับ

ประธาน : คงไม่ใช่ลักษณะนั้นครับ มันน่าเกลียด คล้าย ๆ ว่าก็ได้ปรับให้
สอดคล้องกับศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ก็อาจจะเขียนสองสามคำ กับ แก้ แต่ ต่อ ใ้ไปนะครับ มันก็เออ
เราได้ปรับแล้วตามคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ เพราะว่าคงเป็นไปได้ที่จะเขียนคำอธิบายให้มัน
มากความออกไป มันอาจจะไม่ใช่คำปรารภของรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ
ออกมาแล้วเขาก็บอกว่า กรธ. เขียน ๆ

นายอชีพ จารุจินดา : ยืนยันว่าจะเขียนลงไปว่าส่งร่างรัฐธรรมนูญแล้ว
ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้มีการแก้ไขใหม่ให้ตรงตามเจตนารมณ์ของคนที่มาออกเสียง แม้ว่าจะ
ไม่ตรงตามถ้อยคำที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรก็ตาม

ประธาน : เขียนแบบหาเรื่องแบบนี้ อาจารย์นิติพันธุ์มีอะไรไหมครับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : คือผมคิดว่าเขียนนี้ว่าจะไม่ใช่เขียนเรื่องการที่เราส่ง
แล้วก็ศาลรัฐธรรมนูญไม่เห็นด้วยอะไรต่าง ๆ แต่เขียนในลักษณะทำนองที่ว่าได้ส่งไปยัง
ศาลรัฐธรรมนูญตามที่บัญญัติอยู่ในมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญชั่วคราว แล้วก็ได้รับคำวินิจฉัย
กลับมาจึงได้มีการปรับปรุงดังต่อไปนี้ ให้สอดคล้องกับตรงส่วนนี้ คือผมว่าไม่ต้องไปเขียน
รายละเอียดว่าเขาตีกลับมา เขาบอกให้เราต้องมีหนังสือมอบอำนาจไปอะไรอย่างนี้

ประธาน : อันนี้เกินคำขออนะครับ เกินคำขอ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : คือยังสงสัยเหมือนกันว่าวันก่อนที่เขามาส่งนี้เขามีแบบ
มอบอำนาจให้คนมาส่งหรือเปล่า

ประธาน : อันนี้เกินคำถามแล้วครับ เป็นคำอธิบายที่ประชดประชัน
ศาลรัฐธรรมนูญ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ละเมิดอำนาจศาลหรือเปล่าครับ

ประธาน : ไม่มี ตอนนี้ไม่มีครับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : เผอิญไม่ได้อยู่ในศาล

ประธาน : ถ้าไม่มีอะไรก็เดี๋ยวพักไว้ก่อนครับจนกว่าท่านประธานมาแล้วกัน ถ้ามี
อะไรก็เดี๋ยวค่อยว่ากันอีกทีหนึ่งดีไหมครับ อาจารย์อุทุมมีอะไรเพิ่มเติมครับ

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ เรื่องที่ในอนุกรรมการติดตามฯ ได้พูดถึงเรื่องการจัดวันในการประชุมอนุกรรมการเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ผมว่าน่าจะตกลงกัน เนื่องจากเราตั้งอนุกรรมการหลายคณะและแต่ละคณะก็จะมีวันที่ประชุมของตัวเอง ถ้าสามารถตกลงกันได้ชัดเจนก็จะดีครับ

ประธาน : คือมันมีทั้งหมดก็คณะผมจำไม่ได้แล้ว ๔-๕ คณะได้ไหมครับ เราอาจจะประชุมสลับกันก็ได้ครับ ไม่จำเป็นต้องทุกวันและทุกคณะ อันนี้มันก็จะลดความเหลื่อมล้ำกันได้ครับ ประชุมวันจันทร์อาจจะมีสัก ๒ คณะ แล้วก็วันอังคารอาจจะมีคณะหนึ่ง ๒ คณะก็ได้ครับ แล้วก็วันพุธก็สลับกันไปอย่างนี้เรื่อย ๆ ไป มันจะได้ไม่ไปคาบเกี่ยวกัน แล้วก็จะได้ไม่ต้องวิ่งรอกกันนะครับ ผมกระเจิงเลย เพราะว่าบางอันเวลามันคาบเกี่ยวกันมากเลย แล้วก็ประชุมอันแรกยังไม่ทันเสร็จ ยังไม่ได้สาระอะไรเลยต้องวิ่งหัวกระเชิงออกมาประชุมอีกคณะหนึ่งแล้วนะครับ ผมว่าอันนี้ถ้าเราปรับ คือไม่จำเป็นจะต้องให้วันเดียวกันก็ได้ ให้มันสลับเหลื่อมกันเป็นวันก็ได้ วันจันทร์ประชุมอันนี้นะครับ ๒ คณะ วันอังคาร ๒ คณะนี้ แล้วก็วันพุธก็มา นอกจากว่าวันไหนที่รู้สึกว่าจะมีประเด็นสำคัญเราก็อาจจะสลับสับเปลี่ยนกันได้ โดยการตกลงกันระหว่างเลขาของอนุกรรมการนั้น ๆ ก็ได้ครับ มันก็เป็นวิธี เพราะว่าถ้าเอา ๔ คณะมาประชุมประชันกันในช่วงเช้าของวันเดียวกันมันก็อาจจะไม่ได้ข้อสรุปอะไรที่สำคัญเลย เพราะคุยกันไม่ทันไร ยังไม่กล้าเปิดประชุม กว่าจะคุยกันจะประชุม ครบองค์ประชุมก็กินเวลาเกือบ ๑๕ นาที ๒๐ นาทีแล้ว ตกลงวันนั้นก็สรุปข้อสำคัญอะไรไม่ได้เลยนะครับ อาจจะลืมนวันกันก็ได้ จันทร์ อังคาร พุธ ต่าง ๆ ก็สลับกันไปมันก็ได้ครบนะครับในสาระในทูลเกล้าฯ ดีไหมครับ อย่างนี้ ลองพิจารณากันดูนะครับ ดีไหมครับอาจารย์อุดม

นายอุดม รัฐอมฤต : อย่างนี้ไม่ได้หรือครับว่าอย่างเช่นชุดเจตนารมณ์ประชุมวันพุธนะครับ ชุดอนุกรรมการประชาสัมพันธ์บอกว่าผมขอวันอังคาร หรือวันอังคาร วันพฤหัสบดี ชุดรับฟังความคิดเห็นบอกว่าผมขอวันศุกร์ หรือว่าอะไรต่าง ๆ เพื่อมันจะได้ไม่ไปซ้ำกันนะครับ คือผมว่าถ้ากำหนดเป็นกรอบไว้อย่างนี้นะครับ หมายถึงว่าแต่ละอนุกรรมการก็อาจจะเลือกวันที่คิดว่าเหมาะสม

ประธาน : สะดวกที่สุดสำหรับอนุกรรมการแต่ละท่าน ท่านไปประชุมกฤษฎีกา ถ้าประชุมโน่นนี่นั่นอะไรต่าง ๆ มันจะได้ลงตัวกันพอดีครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมเสนอของอนุกรรมการเจตนารมณ์วันพุธปกติได้ไหมครับ ใครจะได้ไม่มาแย้ง แล้วอนุกรรมการรับฟังก็บอกว่าขอวันอังคารได้ไหมครับ อนุกรรมการท่านอาจารย์ชาติชายบอกว่าขอวันจันทร์หรือว่าขออะไรจะดีไหมครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ณัฐชนก ๒/๖

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ตอนนี้ก็คงเป็นวันหยุดที่สบายอยู่ นะครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ขออนุญาตครับ อนุกรรมการตรวจบันทึกการประชุม
ขอวันพุธนะครับ ไม่ได้แย่งนะครับ ตกวันพุธมี ๒ นะครับ

ประธาน : วันหนึ่งก็ประชุม ๒ อนุกรรมการน่าจะพอนะครับ เพราะมีเวลาพอ
ตั้งแต่เก้าโมงครึ่งเป็นต้นไปจนถึงเที่ยง ผมว่าน่าจะพอมีเวลาพอนะครับ วันหนึ่งสัก ๒ อนุกรรมการพ
อนะครับ เพราะว่าประชุมมากหลายอนุกรรมการก็เหนื่อยนะครับ เต็มให้ประธานของแต่ละ
อนุกรรมการไปคุยกันแล้วกันนะครับ แล้วก็บอกฝากฝ่ายเลขาแล้วก็มากำหนดวันให้ชัดเจนเลย
นะครับ ส่วนใครจะปรับเปลี่ยนอะไรก็เป็นเรื่องของแต่ละประธานแล้วกันนะครับ วันไหนท่านไม่
ว่างก็ให้รองประธานทำหน้าที่แทนนะครับ น่าจะมีรองประธานสัก ๒ คนนะครับในแต่ละ
อนุกรรมการจะได้ผลัดเปลี่ยนกันได้ ถ้าประธานไม่อยู่ รองประธานคนที่ ๑ ไม่อยู่ รองประธานคนที่
๒ ก็ทำหน้าที่แทนได้ มันก็จะได้ประชุมโดยไม่ติดขัดนะครับ ดีไหมครับอย่างนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อนุกรรมการเนื้อหาของท่านอาจารย์ศุภชัยประชุมวันไหน

เลขานุการ (นายปรกรณ์ นิลประพันธ์) : กำหนดไว้วันศุกร์ครับท่านประพันธ์ครับ

ประธาน : เต็มให้ไม่มีใครสักคนหนึ่งเป็นคนจัดแล้วกันนะครับว่าวันจันทร์ อังคาร
พุธจะมีประชุมอะไรบ้าง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าอย่างนั้นอนุกรรมการติดตามฯ ก็จะได้วันจันทร์
นะครับ อนุกรรมการติดตามฯ ของเราก็น่าจะวันจันทร์เย็นพื้นเลย

ประธาน : วันจันทร์ก็มีอีกอันหนึ่งได้นะครับ อนุกรรมการวันจันทร์อาจจะม
ติดตาม แล้วก็อีก ๑ อนุกรรมการก็ได้ นะครับ เพราะเรามีเวลาตั้งแต่เก้าโมงครึ่งไปถึงเที่ยง อาจจะ
เก้าโมงครึ่งจนถึงประมาณสี่โมงครึ่งหรือทำนองนี้นะครับ และอีกอันหนึ่งก็ประมาณสี่โมง
ครึ่งจนถึงเที่ยง มันก็อาจจะพอไปกันได้ทั้ง ๒ อนุกรรมการ และหวังว่าคงจะไม่มีอนุกรรมการอะไร
เพิ่มเติมนะครับ ไม่ไหวแล้ว รับไม่ไหวแล้ว ถ้าไม่มีประเด็นเพิ่มก็พักก่อนแล้วกันครับ รอท่าน
ประธานมา ขอพักประชุมชั่วคราวครับ

พักการประชุมเวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

เริ่มการประชุมต่อเวลา ๑๔.๕๐ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอขอบคุณท่านประธานครับ ในคณะอนุกรรมการติดตามฯ ก็ได้มีการหารือเกี่ยวกับประเด็นที่เคยเรียนในที่ประชุมนะครับ คือที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยมาในข้อที่ ๑ ที่ระบุว่าผู้มีสิทธิเสนอข้อชวยกเว้นการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อคือสมาชิกรัฐสภา ในการประชุมของคณะอนุกรรมการติดตามฯ ก็ยังมีความเห็นออกเป็น ๒ ทาง แล้วก็เมื่อสักครู่นี้ครับคุยในที่ประชุม กรธ. นี้ก็ยังไม่ได้ข้อยุติครับ คือบางท่านก็มองว่าคำว่า สมาชิกรัฐสภา จะว่าไปแล้วมันก็พอเข้าใจได้อยู่ในตัวเองอยู่เหมือนกันอะไรอย่างนี้นะครับ แล้วอย่างที่ได้เรียนคร่าวก่อนว่าข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓ ก็มีคำนิยามในเรื่องนี้อยู่ครับ แต่ที่นี้อีกส่วนหนึ่งก็ยังไม่สนิทใจว่าจะใช้สมาชิกรัฐสภาไปเลยนะครับ เนื่องจากว่าในร่างรัฐธรรมนูญที่ได้มีการยกร่างกันมาไม่มีที่ไหนเลยนะครับที่ใช้คำว่า สมาชิกรัฐสภา ในร่างมาตรา ๑๒๗ ใช้คำว่าสมาชิกของแต่ละสภา หรือสมาชิกของทั้ง ๒ สภาารวมกัน ในร่างมาตรา ๑๔๘ ใช้คำว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้ง ๒ สภา ในมาตรา ๑๒๓ ใช้คำว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าอะไรอย่างนี้ คือไม่มีที่ใช้คำว่า สมาชิกรัฐสภา เลย แล้วก็ในบางมาตราของรัฐธรรมนูญนะครับ อย่างเช่นในเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญในมาตรา ๒๕๖ คนที่จะเสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือ ส.ส. หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา คือไม่ให้วุฒิสภาเสนอได้เองในเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ก็เลยมีประเด็นอยู่ว่าถ้าเราไม่ใช่คำว่า สมาชิกรัฐสภา เราจะใช้คำอื่นนี่มันจะครอบคลุมตามที่ศาลรัฐธรรมนูญเขาเจตนาเขียนคำนี้หรือเปล่าครับ ในที่ประชุมก็หารือกันและเห็นว่า ส่วนมากจะเห็นว่าถ้าเป็น ส.ส. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมมุติว่ามี ๓๗๕ คนยื่นขอปลดล็อก พุดง่าย ๆ นะครับ ส.ส. ๓๗๕ คนยื่นได้ ส.ส. หรือ ส.ว. รวมกัน ๓๗๕ คนยื่นได้ อันนี้ชัดเจน หรือ ๒ สภาารวมกันไม่มีปัญหา แต่มีปัญหานิดเดียวว่า ส.ว. อย่างเดียวได้ไหม แล้วก็มีคนยกตัวอย่างว่ามีสมัยหนึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลาออกพร้อมกันเกือบครึ่งหนึ่งของสภา เคยมีนะครับ แล้วก็สมมุติว่าเกิดการลาออกจาก ส.ส. ๒๕๐ คน ส.ว. ๒๕๐ คนเสนอขอปลดล็อกได้ไหมก็ได้เถียงกันอยู่ตรงนี้นะครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ณัฐชนก ๒/๘

ประธาน : ก็อย่างที่คุยวันที่แล้ว คำว่า สมาชิกรัฐสภา มันแปลได้ถึง ๓ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ ก็คือสภาหนึ่งสภาใดก็ได้ สภา ๒ สภารวมกันก็ได้ หรือต้องทั้ง ๒ สภารวมกันถึงจะได้ แล้วมันยังมีอีกพวกด้วยซ้ำไปที่เราใช้ ๆ ก็คือเฉพาะสภาผู้แทนราษฎรได้ แต่ถ้า ส.ว. ไม่ได้ เว้นแต่จะไปรวมกับ ส.ส. คือกรณีแก้รัฐธรรมนูญ นั่นก็ในนามของรัฐสภาเหมือนกัน แต่เขาก็ให้แต่เฉพาะ ส.ส. เท่านั้นที่จะได้จำนวน มันก็ไม่ใช้ใช้คำว่าสมาชิกรัฐสภาแล้วจะไม่มีปัญหา มันก็มีปัญหาว่าถึงเวลาแล้วจะทำอย่างไร เพราะฉะนั้นเวลาเขียนจริงคงจะต้องเขียนกันให้ชัดว่าจะเอาแค่ไหน เดี่ยวทิ้งเอาไว้สักวันสองวันก่อนแล้วก็ค่อยเขียน แต่ผมคิดว่าสิ่งที่เราควรจะต้องทำคือต้องดูคำปรารภจะต้องแกะอะไรบ้าง

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ เมื่อสักครู่นี้ก่อนท่านประธานเข้ามาก็มีหารือกันในประเด็นนี้ครับว่าจะต้องเขียนลงรายละเอียดขนาดไหน เพราะว่าในตัวคำปรารภเดิมที่เราเขียนไว้ก็มีอยู่แล้วส่วนหนึ่งก็คือว่าส่งร่างรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเมื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว แล้วก็นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ คำถามก็คือว่าจะต้องเขียนละเอียดลอลงไปถึงขนาดว่าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วเห็นว่ามันเป็นอย่างนั้นอย่างนี้หรือเปล่า

ประธาน : เราลองอ่านตั้งแต่ต้นกันดีไหมครับ แล้วก็ค่อย ๆ ดูกันไปว่าจะต้องทำอะไรอย่างไรใหม่ คำปรารภตั้งแต่แรก ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

เลขานุการ : พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่านายกรัฐมนตรีได้นำความกราบบังคมทูลว่า นับแต่สมเด็จพระบรมพิตุลาธิราช พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นมา การปกครองของประเทศไทยได้ดำรงเจตนารมณ์ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขต่อเนื่องมาโดยตลอด แม้ได้มีการยกเลิก แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศใช้รัฐธรรมนูญเพื่อจัดระเบียบการปกครองให้เหมาะสมหลายครั้ง แต่การปกครองก็มิได้มีเสถียรภาพหรือราบรื่นเรียบร้อยเพราะยังคงประสบปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ บางครั้งเป็นวิกฤตทางรัฐธรรมนูญที่หาทางออกไม่ได้ เหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่มีผู้ไม่นำพาหรือไม่นับถือยำเกรง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ณัฐชนก ๒/๙

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

กฎเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง ทุจริตฉ้อฉลหรือบิดเบือนอำนาจ หรือขาดความตระหนักสำนึก
รับผิดชอบต่อประเทศชาติและประชาชน จนทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นผล ซึ่งจำต้อง
ป้องกันและแก้ไขด้วยการปฏิรูปการศึกษาและการบังคับใช้กฎหมาย และเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ของระบบคุณธรรมและจริยธรรม แต่เหตุอีกส่วนหนึ่งเกิดจากกฎเกณฑ์การเมืองการปกครองที่ยัง
ไม่เหมาะสมแก่สภาพการณ์บ้านเมืองและกาลสมัย ให้ความสำคัญแก่รูปแบบและวิธีการยิ่งกว่า
หลักการพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตย หรือไม่อาจนำกฎเกณฑ์ที่มีอยู่มาใช้แก่พฤติกรรมของ
บุคคลและสถานการณ์ในยามวิกฤตที่มีรูปแบบและวิธีการแตกต่างไปจากเดิมให้ได้ผล -----

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ จึงได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อใช้เป็นหลักในการปกครอง และเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น โดยได้กำหนดกลไกเพื่อจัดระเบียบและสร้างความเข้มแข็งแก่การปกครองประเทศขึ้นใหม่ ด้วยการจัดโครงสร้างของหน้าที่และอำนาจขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญและสัมพันธภาพระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารให้เหมาะสม การให้สถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่นซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุจริต เทียบธรรม และมีส่วนในการป้องกันหรือแก้ไขวิกฤติของประเทศตามความจำเป็นและความเหมาะสม การรับรอง ป้องกัน ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยให้ชัดเจน และครอบคลุมอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยถือว่าการมีสิทธิเสรีภาพเป็นหลัก การจำกัดสิทธิเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น แต่การใช้สิทธิเสรีภาพดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เพื่อคุ้มครองส่วนรวม การกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต่อประชาชน เช่นเดียวกับการให้ประชาชนมีหน้าที่ต่อรัฐ การวางกลไกป้องกันตรวจสอบและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวดเด็ดขาด เพื่อให้ผู้บริหารที่ปราศจากคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลเข้ามามีอำนาจในการปกครองบ้านเมืองหรือใช้อำนาจตามอำเภอใจ และการกำหนดมาตรการป้องกันและบริหารจัดการวิกฤตการณ์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนได้กำหนดกลไกอื่น ๆ ตามแนวทางที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ระบุไว้ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศตามแนวนโยบายแห่งรัฐและยุทธศาสตร์ ซึ่งผู้เข้ามาบริหารประเทศแต่ละคณะจะได้กำหนดนโยบายและวิธีดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป ทั้งยังสร้างกลไกในการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นอย่างร่วมมือร่วมใจกัน รวมตลอดทั้งการลดเงื่อนไขความขัดแย้งเพื่อให้ประเทศมีความสงบสุขบนพื้นฐานของความรู้รักสามัคคีปรองดอง การจะดำเนินการในเรื่องเหล่านี้ให้ลุล่วงไปได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประชาชนทุกภาคส่วนกับหน่วยงานทั้งหลายของรัฐ ตามแนวทางประชารัฐภายใต้กฎเกณฑ์ตามหลักการปกครองในระบบประชาธิปไตยและประเพณีการปกครองที่เหมาะสมกับสถานการณ์และลักษณะสังคมไทย หลักความสุจริตหลักสิทธิมนุษยชน และหลักธรรมาภิบาล อันจะทำให้สามารถขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาไปข้างหน้าได้อย่างเป็นขั้นตอน จนเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งในทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและสังคม ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ในการดำเนินการดังกล่าวคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้สร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในหลักการและเหตุผลของบทบัญญัติต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงร่างรัฐธรรมนูญและความหมาย โดยผ่านทางสื่อต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญด้วยการเสนอแนะข้อควรแก้ไขเพิ่มเติม เมื่อการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ ก็ได้เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญได้โดยสะดวกและเป็นการทั่วไป และจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบแก่ร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ ในการนี้สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเสนอประเด็นเพิ่มเติมอีกประเด็นหนึ่งเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันด้วย การออกเสียงประชามติปรากฏผลว่า ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ

ประธาน : การออกเสียงลงประชามติ

เลขานุการ : ตรงไหนครับ

ประธาน : หลังจากขีดเส้นใต้ ประชามติในคราวเดียวกันด้วย การออกเสียงประชามติหรือว่าการออกเสียงลงประชามติ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เราช่างอยู่ในเล่มที่กล่องแจกประชามติ ใช้คำว่า การออกเสียงลงประชามติ

เลขานุการ : ผลปรากฏว่าประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงลงประชามติโดยคะแนนเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงลงประชามติ เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงลงประชามติ ในประเด็นเพิ่มเติมนั้น และส่งร่างรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว นายกรัฐมนตรีจึงนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสืบไป ทรงพระราชดำริว่า สมควรพระราชทานพระบรมราชานุมัติตามมติของมหาชน

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ขึ้นไว้ ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งได้ตราไว้ ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ตั้งแต่วันประกาศนี้

เป็นต้นไป

ขอปวงชนชาวไทยจงมีความสมัครสมานเป็นเอกฉันท์ในอันที่จะปฏิบัติตามและพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้เพื่ออำรงคงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยและอำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย และนำมาซึ่งความผาสุกสิริสวัสดิ์พิพัฒนชัยมงคล เอนกศุภผลสกลเกียรติยศสถาพรแก่อาณาประชาราษฎร์ทั่วสยามรัฐศรีมา สมตั้งพระบรมราชปณิธานปรารภนาทุกประการ เทอญ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตแสดงความคิดเห็นหนึ่งว่า ช่วงที่เราไปปรับความคิดเห็นของประชาชน ทางฝ่ายที่เขาคัดค้านเขาจะโจมตีเราเรื่องหนึ่งว่า มันไม่ยึดโยงกับประชาชน มันขาดการที่เรากระจายความรู้ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนประมาณนั้นครับ ผมเลยไม่แน่ใจว่าตรงคำว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติตรงนั้นเราจำเป็นต้องบอกใหม่ครับว่าประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมหรือว่าใส่ไปแล้วมันก็ไม่ได้มีความหมายอะไรเพิ่มเติมครับ ขออนุญาตครับ

ประธาน : ก็ประชาชนทั้งหมด ทุกภาคส่วนมันภาษาเอ็นจีโอเพราะเขาแยกประชาชนเป็นภาคส่วนภาค ๆ ความจริงประชาชนมีอันเดียว จึงดำเนินการแก้ไขรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงลงประชามติในประเด็นเพิ่มเติมนั้น และได้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าเป็นการชอบด้วยกับผลการออกเสียงประชามติแล้วหรือไม่ ซึ่งต่อมามีศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมบางส่วน ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไขตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว เราก็ตัดออกได้หรือเปล่า จะบอกใหม่ที่เราให้เราแก้ไขอะไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คำวินิจฉัยเขาบอกว่า ดำเนินการแก้ไขในร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : จริง ๆ แล้วตามคำวินิจฉัยเขาบอกว่าให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการแก้ไขตามที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในส่วนที่เกี่ยวข้องในร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ถ้าจะเอาตามคำของเขา ตามคำวินิจฉัยมันเป็นอย่างนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ให้เอาข้อความบางส่วน

ประธาน : เราเล่าตามความเป็นจริง คือเราส่งไปแล้ว และเขาให้เราแก้ไขเพิ่มเติม บางส่วนเราก็แก้ไขแล้ว เพียงแต่ท่านจะเขียนให้ละเอียดว่าเขาให้เราแก้ไขอะไรก็เพื่อว่าวันข้างหน้า

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ศิริลักษณ์ ๓/๔

เกิดเหตุเราจะได้อ้างได้ว่าไม่ใช่เรา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ช่วงนั้นมันพันความรับผิดชอบของเราไปแล้วนะครับ
มันประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่แล้วก็หมดความรับผิดชอบเราแล้ว

ประธาน : เวลาเกิดอะไร เขามาหาว่าเราเป็นคนใช้อำนาจ เพื่อความสงบ
เรียบร้อย เราเขียนแต่เพียงแค่นี้ ลองอ่านตั้งแต่ตัวในการนี้ใหม่

เลขาธิการ : ในการนี้สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเสนอประเด็นเพิ่มเติมอีก
ประเด็นหนึ่งเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันด้วย การออกเสียงลงประชามติ
ปรากฏผลว่า ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติโดยคะแนนเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง
ลงประชามติ เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าว คณะกรรมการ
ร่างรัฐธรรมนูญจึงดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผล
การออกเสียงลงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม และได้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าเป็นการชอบ
ด้วยผลการออกเสียงลงประชามติแล้วหรือไม่ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้คณะกรรมการ
ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมข้อความบางส่วน ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไข
ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว

ประธาน : ตรงคำว่า ซึ่ง ตัวสุดท้ายก็เป็นคำว่า และ ดีไหม เพราะมันมีคำว่า
ซึ่ง มา

เลขาธิการ : และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไขตามคำวินิจฉัย
ของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว นายกรัฐมนตรีจึงนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อ
ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสืบไป ทรงพระราชดำริว่า
สมควรพระราชทานพระบรมราชานุมัติตามมติของมหาชน

ประธาน : เชิญครับ

นายรชิต สิงหเสนี : ขอขอบคุณครับท่านประธานครับ ผมสังเกตว่าที่ประชุมแก้ไข
คำว่า ออกเสียงประชามติ เป็น ออกเสียงลงประชามติ แทบทุกคำ ยกเว้นในบรรทัดที่ ๒ ของที่
ขีดเส้นใต้ครับ เรายังจะใช้ว่าการออกเสียงประชามติอยู่หรือเปล่าครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ถ้าเราจะมีเรื่องของการปรับแก้ถ้อยคำในคำปรารภ
ให้สอดคล้องด้วยหรือเปล่าครับ เพราะว่าตามคำสั่ง ตามนี้ครับ

ประธาน : คือเรามาแก้เพราะแก้ตามมาตรา ๓๗ เขาบอกให้แก้ก่อน

เลขานุการ : ถ้าใส่ลงตรงนี้มันก็ต้องลงไปด้วย มันจะใส่ลงมา เพราะในรัฐธรรมนูญชั่วคราวก็ออกเสียงประชามติเฉย ๆ

ประธาน : แล้วทำไมเราถึงใส่คำว่า ลง เมื่อกี้ที่ผมถามนั้น คุณอ่านไม่มีคำว่า ลง

เลขานุการ : ตอนนี้มีลง

ประธาน : ไม่ใช่ ตอนที่คุณอ่านมันมีคำว่า ลง แต่คุณอ่านไม่มีลง ผมก็เลยถามคุณ ว่าตกลงจะเอาคำว่า ลง หรือไม่มีคำว่า ลง แล้วคุณเลยไปเติมคำว่า ลง หมดเลย

เลขานุการ : จริง ๆ ตรงนี้มันลงเกินมาตอนที่เราเขียนครั้งแรกครับ

ประธาน : ผมก็ว่ามันไม่น่าจะมีคำว่า ลง

เลขานุการ : ถ้าจะเอาคำว่า ลง ก็ตัดคำว่า ลง ตรงนี้ออก แต่คราวก่อนนี่ก่อนที่จะไปงานพีธีวัดเราก็มีการอภิปรายประเด็นนี้กันอยู่ แล้วก็มอบหมายท่านประพันธ์ช่วยกรุณาดู นิดหนึ่ง ท่านประพันธ์บอกว่าร่างที่ผ่านประชามตินี้ตรงนี้มีคำว่า ลง อยู่ ก็เลยน่าจะคงไว้ก่อน เราก็เลยคงไว้ก่อนครับ ทีนี้พอศาลรัฐธรรมนูญเขามีช่องให้เราตัดมันออกแล้ว ผมคิดว่าน่าจะตัดมันออก

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือในฉบับที่ส่งไปให้ประชาชนออกเสียงลงประชามติ ใช้คำว่า การออกเสียงลงประชามติ ปรากฏผลว่า ซึ่งอันนี้มันเป็นเนื้อความในฉบับที่ให้ประชาชนลงประชามติ เราตัดไม่ได้

เลขานุการ : พอศาลรัฐธรรมนูญเขาบอกให้เราปรับคำปรารภให้มันสอดคล้องกัน ผมก็คิดว่ามันน่าจะตัดคำว่า ลง ตรงนี้ออกได้

ประธาน : แทนที่จะไปเติมเพิ่มอีกหลาย ผมว่าเอาออกดีกว่า

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ตัดคำว่า ลง ออกหมดเลยใช่ไหมครับ

ประธาน : เพราะในรัฐธรรมนูญมันก็ใช้ ออกเสียง

เลขานุการ : ออกเสียงประชามติ

นายอัชพร จารุจินดา : คือในรัฐธรรมนูญ (ชั่วคราว) มาตรา ๓๙/๑ ใช้ ๒ คำ กิ่ง ๆ อยู่ คือส่วนใหญ่ใช้นั้นจะใช้การออกเสียงประชามติหมด เว้นแต่ในวรรคสามก่อนสุดท้าย นับจากสุดท้ายขึ้นมา เขียนว่า ก่อนนายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ตามวรรคเก้าวรรคสิบ ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการปรับปรุงคำปรารภของ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ศิริลักษณ์ ๓/๖

ร่างรัฐธรรมนูญให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับผลการลงประชามติ มีค่าเดียวในพรรคเดียว นอกนั้น พรรคอื่น ๆ ใช้การออกเสียงประชามติหมด

ประธาน : อันนี้ตัวลง ไม่มีคำว่า ออกเสียง ที่ของเราที่จะไม่มีลงเราออกเสียง ประชามติ ที่ออกเสียงก็คือลง นี้เราใช้ทั้ง ๒ คำ ที่นี้มันมีในคำนี้พรรคที่คุณอัศจรรย์ว่าถึง บอกว่าให้เรา ดำเนินการปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับผลการลงประชามติ เพราะฉะนั้นเราก็แก้ได้บ้างนิดหน่อยก็ให้มันสมบูรณ์ print ตัวนี้ออกมาแล้วแจกไปทุกคน เอา กลับไปนอนอ่านที่บ้านอีกรอบหนึ่ง ความจริงถ้าใครขยันไปนั่งอ่านแล้วก็อาจจะได้อะไรหลายอย่าง กับคำปรารภนี้ บอกที่มาที่ไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือที่ให้แก้คำปรารภนี้ก็คือคำปรารภที่เรายกร่างเป็นตัว เส้นใต้ไว้ ส่วนข้อความข้างบนที่มีคำว่า การออกเสียงลงประชามติ อันนี้มันอยู่ในร่างที่เสนอให้ ประชาชนลง เราไม่น่าแก้ บางคนเขาจะบอกว่ามันไม่ตรงกับประชาชนลงประชามติ ที่เขาแก้ัน ให้แก้คือแก้ที่เราเสนอแก้เพิ่มไป

ประธาน : ก็นี่อย่างไร ที่เราเสนอแก้เพิ่มตรงนี้ คือเราแก้ตั้งแต่ตัวแดงลงมา จนกระทั่งถึงตัวน้ำเงิน แก่หมดเลย คือถือว่าเป็นข้อความที่เราแก้ เพราะฉะนั้นอะไรในนั้น ก็เหมือนกับตอนที่เราก้มาตรา ๒๗๒ เปลี่ยนพรรคหนึ่งเราไปเป็นพรรคสอง แล้วเปลี่ยนถ้อยคำ บางถ้อยคำให้มันสอดคล้องกัน แล้วก็ถือว่าอยู่ใน scope ที่เราแก้ให้สอดคล้องกับประชามติ ปัญหา มีนิดหนึ่งว่าจำเป็นต้องอ้างไหมว่ารัฐธรรมนูญชั่วคราวให้อำนาจสภานิติบัญญัติที่จะเสนอได้ วัน ข้างหน้าคนจะสงสัยไหม

เลขานุการ : มันมีอ้างอยู่ข้างหน้าแล้วครับ ว่ารัฐธรรมนูญชั่วคราว ๒๕๕๗ กำหนดให้มี

ประธาน : ไม่ได้พูดถึงสิทธิ

เลขานุการ : เพราะว่าเวลาดูน่าจะเวลาคนไป refer น่าจะไปดูรัฐธรรมนูญ ชั่วคราว ๒๕๕๗ แล้วเขาจะรู้ว่ามันมีประเด็นเพิ่มเติม

ประธาน : ข้างหน้ามันพูดถึงแต่ ๑๐ ปีข้างหน้าอาจจะมีคนอ่านในนี้แล้วก็ไว้วางใจ ว่า อยู่ ๆ สภานิติบัญญัติแห่งชาติไปมีมติเสนอประเด็นเพิ่มเติมได้อย่างไร แต่ถ้าไม่เขียนก็ปล่อยทิ้งไว้

เลขานุการ : ถ้าจะเติม มาเติมตามรัฐธรรมนูญชั่วคราวตรงนี้ได้ไหม หลังคำว่า ด้วย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ศิริลักษณ์ ๓/๗

ประธาน : ตัวอนุกรรมการของอาจารย์ศุภชัยเอาร่างทั้ง กกต. ทั้ง ๔ ฉบับไปดู
หมดทุกฉบับใช่ไหม

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ยังไม่ได้ประชุมครับ แต่ว่าตั้งใจจะให้เอาไปดูทั้ง
๔ ฉบับครับ

ประธาน : วันนี้จะดูฉบับไหน

นายอัษฎพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ ตกประเด็นนี้จะมีอีกประเด็นหนึ่ง
ครับ คือมาตราสุดท้ายของร่างรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๗๙ อันนี้อาจารย์อุดมฝากเสนอมาว่า
เป็นประเด็นหรือไม่ มาตรา ๒๗๙ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่าบรรดาการใดที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ
ชั่วคราว ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๑ และรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวแก้ไขเพิ่มเติม
ฉบับที่ ๒ ปรากฏว่าพอเราร่างอันนี้เสร็จไปแล้วเมื่อเดือนกันยายนี่เอง เขาออกรัฐธรรมนูญ
ฉบับที่ ๓ ออกมาแก้ไขจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติเป็น ๒๕๐ คน ที่นี้ร่างรัฐธรรมนูญร่างนี้
ไม่ได้พูดถึงฉบับที่ ๓ มันจะเกิดข้อถกเถียงภายนอกหน้าใหม่กว่า เพราะฉะนั้นรัฐธรรมนูญฉบับนี้
ประกาศใช้ ฉบับที่ ๓ ที่ขยายจำนวนมันไม่รับรองไว้ มันจะต้องเติมฉบับที่ ๓ เพราะว่ามันเกิดขึ้น
หลังจากเราทำรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ไม่อีกทีก็ไม่ระบุฉบับแก้ไขเพิ่มเติมไปเลย ฉบับชั่วคราวแล้วก็
เติมว่าและที่แก้ไขเพิ่มเติมสั้น ๆ เพราะไม่รู้ว่าจะมีฉบับที่ ๔ ออกมาอีกไหม

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ประธาน : มาตราอะไรนะ

นายอัชพร จารุจินดา : มาตรา ๒๗๙ ครับ พรรคที่ ๒ นะครับ เพราะมันพูดเฉพาะฉบับที่ ๒ แต่ตอนนี้มันมีฉบับที่ ๓ เข้าไปแล้ว ที่น้ำมันจะแก้ได้หรือเปล่าผมก็ไม่รู้ เรื่อง สนช. ด้วย

ประธาน : ฉบับที่ ๓ มันแก้เรื่องอะไรบ้าง

นายอัชพร จารุจินดา : จำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติครับ จาก ๒๒๐ เป็น ๒๕๐ เพิ่มจำนวนครับ

ประธาน : เรื่องเดียวใช่ไหมครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ครับ แล้วก็มียกเฉพาะกาลรองรับว่าบรรดาสภานิติบัญญัติเดิมก็ให้ถือว่าเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติต่อไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือจำนวนที่เขาเพิ่มขึ้นในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ ในมาตรา ๓ ก็เป็นการยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖ และมาใช้ความนี้แทน ก็คือมันก็กลับไปอยู่ในมาตรา ๖ นั่นเองนะครับ เรามาแก้ในที่นี้มันคงไม่น่าจะแก้ได้ เพราะว่าอันนี้มันผ่านประชามติไปแล้ว ความหมายมันไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไรนะครับ เพราะว่าอย่างไรก็ตามในร่างรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๓ ก็บัญญัติอยู่แล้วว่าให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตามลำดับ เพราะฉะนั้นไม่มีผลอะไร

นายอัชพร จารุจินดา : ในมาตรา ๒๗๙ เราไประบุฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเป็นรายฉบับและไม่กล่าวถึงฉบับที่ ๓ ประเดี๋ยวก็หยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็น ก็เลยสงสัยว่าเราจะแก้ให้ได้หรือเปล่า

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมคิดว่าเราใส่คงไม่ได้ครับ เพราะว่ามันผ่านประชามติไปแล้ว มันไม่มีอะไรที่จะให้เราไปเติมได้ ในทางกฎหมายข้อกฎหมายมันไม่ได้มีผลอะไรเปลี่ยนแปลง

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ขอโทษนะครับ ส่วนตัวเห็นด้วยกับท่านประพันธ์นะครับ เพราะว่าผมคิดว่าในเรื่องประชามตินี้มันผ่านตรงนั้นมา ทีนี้ถ้าหากในอนาคตมีคนเห็นแย้งหรืออะไรก็เป็นการยืนยันตีความให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยอะไรต่อไปนะครับ ก็อาจจะต้องเสนอแก้ไขกันภายหลัง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ณัฐชนก ๔/๒

ประธาน : มาตรา ๒๗๘ มันเป็นบทบัญญัติ พูดถึงความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ไม่ได้เกี่ยวกับตัวบุคคล ตัวบุคคลมันจะอยู่ที่มาตรา ๒๖๓ แล้วที่เขาแก้ไขมาตรา ๖ แล้วไปเพิ่มมาตราอีกมาตราหนึ่งไว้ให้ถือว่าเป็นสมาชิกที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญชั่วคราว ก็เพื่อให้มันมา cover ถึงมาตรา ๒๖๓ ในมาตรา ๒๖๓ เราพูดถึงว่าให้สภานิติบัญญัติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๗ ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ทำหน้าที่เป็นสมาชิก เราเขียนรองรับไว้หมดแล้ว ก่อนหน้าก่อน เพราะฉะนั้นเขาจึงจะต้องตั้งก่อนที่รัฐธรรมนูญจะใช้ พอหลังจากนี้แล้วก็จะตั้งไม่ได้ เราเขียนเข้าไปนิดหนึ่ง พอไปถึงวรรคตรงสุดท้ายเรายอมให้เขาตั้งเพิ่มได้ ในกรณีที่ตำแหน่งว่าง ก็ถือว่าเป็นตำแหน่งที่เข้าไปสอด แต่ ๓๐ คนนั้นถ้าไม่ตั้งก่อนมันจะไม่ใช่สอดแล้ว เห็นมีข่าวออกมาว่าเสาร์ อาทิตย์ ใส่รายชื่อใครต่อใครไปเยอะเลย เราคงไปแก้ไขไม่ได้ แต่มันแปลได้ แปลว่าครอบคลุมถึงได้ ตอบคำถามอาจารย์อุดมได้ จะเอากฎหมายไหนมาดู

เลขาธิการ : ท่านจะให้พูดถึง กกต. ต่อไหมครับ เมื่อวานยังไม่ค่อยละเอียดน้ำเท่าไร

ประธาน : ได้ วันนั้นเราตีประเด็นอะไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ดิดเรื่อง กกต. จังหวัดครับท่าน เพราะเราพูดเรื่องว่า กกต. ถ้าเลือกตั้งระดับชาติหรือประชามตินี้เราให้เขาเป็นคนดำเนินการหรือจัดให้มีการดำเนินการได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องเลือกตั้งท้องถิ่นที่ประชุมเบื้องต้นเห็นว่า กกต. ควรเป็นคนควบคุมดูแล เรื่องมาตรฐาน ดูแลเรื่องหลักเกณฑ์ แล้วก็ส่วนในการดำเนินการก็ให้หน่วยอื่นเขาทำไปที่เขารับผิดชอบโดยตรง ก็กลับมาคุยในที่ประชุม ตอนนั้นก็มาคุยประเด็นต่อมาคือเรื่องที่ท่านฝากไว้คือ กกต. จังหวัดยังต้องจำเป็นหรือไม่ ก็ยังมีการพูดถึงว่าในพื้นที่จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ของ กกต. ลงไปดำเนินการอยู่ด้วยหรือไม่ เพราะว่า กกต. ๗ คนที่เพิ่มเติมขึ้นมาแล้วอาจจะดำเนินการไม่ครอบคลุมถึง ก็มีการพูดว่าถ้าจำเป็นจำเป็นจะต้องมีถาวรหรือไม่ หรืออาจจะเป็นชั่วคราวเฉพาะช่วงที่ต้องการเลือกตั้ง เช่น มีผู้เสนอว่าก่อนจะมีการเลือกตั้งล่วงหน้าสักไม่เกิน ๖๐ วัน มีการแต่งตั้งแล้วก็ให้ดำเนินการจนไปถึงหลังจากมีการเลือกตั้งแล้วต้องประกาศผลให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน หลังจากนั้นก็ไม่ต้องมี ก็เป็นหน้าที่ของกรรมการสืบสวนสอบสวนของ กกต. ที่ตั้งขึ้นแล้ว กกต. ก็รับหน้าที่ต่อไปในเรื่องของการร้องคัดค้าน กกต. จังหวัดก็ทำหน้าที่เพียงในช่วงนั้น

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ในการที่จะสร้างความร่วมมือในพื้นที่และการดูแลให้เกิดความเรียบร้อย นอกจากนั้นก็มีการเสนอเกี่ยวกับเรื่องของอำนาจหน้าที่ของ กกต. ที่มีอยู่ ซึ่งส่วนใหญ่แม้จะเขียนอยู่ในกฎหมาย กกต. เรื่องอำนาจความสะดวก เรื่องอะไร ซึ่งเป็นเรื่องการช่วยเหลือ กกต. ให้ใหญ่ทำหน้าที่ในช่วงที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง แต่อำนาจบางส่วนมันไปเขียนไว้ในกฎหมายอื่น เช่น กฎหมายเลือกตั้งระดับชาติ ทั้ง ส.ส. และอาจมีเรื่อง ส.ว. ในการเลือก ส.ว. ด้วยที่เราจะเขียนต่อไป กับในเรื่องของการเลือกตั้งท้องถิ่น ซึ่งตรงนั้นน่าจะตรงไปดูว่า กกต. กับ กกต. จังหวัดถ้าจะต้องมีขึ้นจะมีบทบาทอย่างไรก็เลยยังแขวนประเด็นนี้ไว้ จบที่ตรงนั้นครับ

เลขานุการ : ผมขออนุญาตเรียนนิดเดียวครับ มันจะมีประเด็นอีกหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเลือก ส.ว. ซึ่งมันจะมีเลือก ส.ว. ระดับอำเภออีกนะครับ มันจะมีโครงสร้างในการเลือกอย่างไร คือตอนนี้อยู่เหมือนว่ายังไม่ชัดเจนว่า กกต. จะทำหน้าที่อะไร เราจะให้เขาทำแค่ไหน

ประธาน : อันนี้เขาส่งมาแล้ว

เลขานุการ : อย่างของ ส.ว. เขาก็ให้มีคณะกรรมการระดับอำเภออีก

ประธาน : เพื่อทำอะไร

นายธนาวุฒิ สันข์ทอง : ก็จะไปดูเรื่องรับสมัคร เรื่องสรรหา ดูแลการดำเนินการภายในพื้นที่ แล้วก็ขยับมาแต่ละชั้น แต่ละชั้นที่เขาจะวางไว้ และเขาจะมีอนุกรรมการสรรหาที่จะดูแลในจังหวัดก่อนที่จะส่งมาส่วนกลาง ก็จะวางเป็นชั้น ๆ ๆ ขึ้นมา ซึ่งหลายชั้นตอนมาก

เลขานุการ : คือโครงสร้างมันจะดูเยอะมาก แล้วก็ซ้อนทับกันจนแน่นไปหมด

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตแสดงความเห็นนิดหนึ่งครับ มีโอกาสคุยกับนักวิชาการ เขาก็มาถามผมบอกว่าเรื่องการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมันเป็นหน้าที่ขององค์กรอิสระหรือว่าเป็นหน้าที่ของกรรมการร่างฯ ผมก็บอกไปว่ามันเป็นหน้าที่กรรมการร่างฯ แต่ว่าเราก็ให้เกียรติเจ้าของหน่วยงาน แล้วก็มองว่าเขามีความรู้ในเรื่องของการร่างในเรื่องงานตรงนั้นดีกว่า แต่ปรากฏว่าหลาย ๆ กฎหมายที่ผ่านเข้ามานี้คนที่อยู่ภายนอกเขาก็มองว่าเอ๊ะ เหมือนกับว่าเขาไปร่างแล้วมันก็เลยเปิดโอกาสให้เขาเพิ่มอำนาจ เพิ่มอะไรต่ออะไรเยอะแยะไปหมด

นะครับ ซึ่งตรงนั้นก็เป็ความเสี่ยงสะท้อนมา แต่ส่วนหนึ่งใน กกต. จังหวัดผมอยากให้กรรมการมองอย่างนี้ครับว่าในอดีตที่ผ่านมาเราไม่มี กกต. เราก็เลือกตั้งกันได้ ก่อนที่จะมี กกต. นะครับ เพราะฉะนั้นวันนี้เมื่อเราอาจจะต้องมาทบทวนกันดูถึงความจำเป็นความคุ้มค่า และเราก็มองว่าในอดีตที่ผ่านมามันก็มีปัญหาเยอะ โดยส่วนตัวกระผมไม่เห็นด้วยกับการมี กกต. ถาวรที่จะต้องอยู่กันทั้งปีหรือตลอด ๔ ปีระยะเวลาอย่างนั้น แต่อยากให้มีความเฉพาะในช่วงที่มีการเลือกตั้งเท่าที่จำเป็นครับ แล้วก็อย่างที่เคยเรียนให้ทราบไว้ถ้าหากเราสามารถที่จะขึ้นรายชื่อบุคคลเหล่านี้ที่เราอาจจะต้องใช้งบประมาณที่ กกต. เขามีและไปใช้ในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์โดยตรงกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในส่วนนี้ได้เราก็น่าจะได้กลุ่มคนที่จะมีประโยชน์ในการมาทำหน้าที่ตรงนี้ได้ อย่างเข้มข้น ก็เป็นความเห็นครับ ขออนุญาตครับ

ประธาน : เราลองคุยเรื่องการเลือกตั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นกับการจัดเลือกตั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระดับชาติ เรายังจะยึดถืออย่างของเดิมคือให้ กกต. เป็นคนจัดทั้งประเทศหรือเราจะเปลี่ยนแปลง เอาทีละประเด็นก่อนครับ เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ผมเรียนเสนอว่าจากประมวลทั้งหมดรวมทั้งงานวิจัยอยากจะเปลี่ยนครับ จริง ๆ แล้วมีคนเสนอว่า กกต. เองควรจะเป็นแค่ regulator ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับชาติหรือท้องถิ่นนี้ต้องให้ผู้อื่นทำนะครับ แต่โดยมีคณะกรรมการ อย่างสมมุติว่ามีกรรมการอำนวยการเลือกตั้งระดับจังหวัด สมมุติเป็นระดับชาตินะครับ การเลือกตั้ง ส.ส. หรือแม้กระทั่งเลือก ส.ว. ก็มีกรรมการขึ้นมาเป็นกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง ประกอบไปด้วยหลายฝ่าย ๒-๓ ฝ่าย พวกประชาชน ธุรกิจอะไรต่าง ๆ นะครับดูแล ถ้าเป็นราชการก็ต้องเป็นราชการที่เกษียณอายุแล้ว อดีตนะครับ ไม่ใช่อยู่ในตำแหน่ง ก็เป็นคนซึ่งมาอำนวยการให้มีการเลือกตั้ง ส่วน กกต. กลาง หรือว่าคนที่เขาแต่งตั้งอะไรทั้งหลายก็เป็นคนมาสุ่มตรวจ มาดูแล มาป้องกัน มาสืบ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเรานะครับ แต่ส่วนว่าเจ้าหน้าที่ที่เป็นเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยก็ไปตั้งเอาจากหน่วยราชการทั้งหลายที่เคยทำอยู่นั้นละครับ ทำอย่างนั้น เช่นเดียวกันพอเลือกตั้งของท้องถิ่นก็มีอีกชุดหนึ่งซึ่งก็จะดูแลเรื่องท้องถิ่นที่เป็นกรรมการอำนวยการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นกับกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง ส.ส. หรือการเลือก ส.ว. ของจังหวัด แต่ละจังหวัด พุดง่าย ๆ มี ๓ กลไกแล้ว กลไกที่เป็นเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจจะเป็ ๔ กระทรวงหลักที่เป็นข้าราชการประจำ เจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น ก็รวมกันได้ ก็เป็นคนจัดการ นั่งเฝ้าหน่วยทำอะไรไป

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

แล้วก็มีกรรมการอีกตัวหนึ่งเป็นกรรมการที่มาจาก ๓-๔ ภาคส่วนมาดูแลอำนวยความสะดวก เรื่องของความถูกต้องเป็นธรรม ดูอะไรต่าง ๆ นะครับ แล้วก็มี กกต. ๗ คนนี้ละ รวมทั้งลูกมือของเขาที่เขาจะตั้งลงไปตรวจดูอย่างนี้ครับ ถ้าเป็นอย่างนี้โครงสร้างอย่างนี้จะถ่วงดุลดีขึ้นกว่าเดิมซึ่ง กกต. ก็กำหนดอะไรเอง จัดเอง ประเมินเอง อะไรต่าง ๆ ครับ แล้วก็จะได้ฟันข้อครหาไปด้วยว่าพอไปมอบให้พวกข้าราชการประจำ โดยเฉพาะอย่างมหาตไทยทำ แล้วเดี๋ยวก็จะบอกว่าก็จะมีมีการทุจริตได้อีก แต่ว่ามันจะมีกรรมการที่เรียกว่าอำนาจการ หรือจะเรียกชื่ออะไรก็ได้ให้มันชัดขึ้น แต่มีหน้าที่ในลักษณะของการเป็นเหมือนกับให้ประชาชนได้รู้ได้เห็นได้คิดได้ทำอะไรได้มีส่วนดูแลอย่างนี้ครับ นี่ก็เป็นโครงสร้างใหม่ที่เสนอขึ้นมาครับ ส่วนว่าถ้าในขั้นแรกจะลอง อาจลองในระดับของการเลือกตั้ง ส.ส. ก่อนก็ได้ หรือว่าจะไปลองในระดับท้องถิ่นก่อนก็ได้ อันนี้ก็แล้วแต่ว่าจะพิจารณาว่าแต่ละแห่งมันจะพร้อมหรืออย่างไร ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายเชียรชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ ผมว่าตามที่พี่ประพันธ์เคยพูดนะครับว่า ถ้าในเรื่องของ กกต. ครับ มันมีหน้าที่อยู่ ๒ ส่วนคือเรื่องจัดการเลือกตั้งกับเรื่องของ electoral justice ครับ ที่นี้อย่างตอนนี้ถ้าพูดถึงการจัดการเลือกตั้ง ในทางปฏิบัติ กกต. เองก็ใช้คนของทีอื่นทั้งนั้นนะครับมาเป็นเจ้าหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง ซึ่งผมคิดว่ามันไม่ค่อยน่าจะมีอะไรแตกต่างไปจากที่มหาตไทยทำอยู่เดิม เพียงแต่ว่าในสมัยช่วงมหาตไทยทำอยู่เดิมผมคิดว่าครหาที่สำคัญก็คือเรื่องของการใช้อำนาจของทางซีกรัฐบาลไปสั่งการให้ทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง โกงการเลือกตั้ง เช่น เปลี่ยนหีบบัตรบ้าง นับคะแนนผิดพลาดบ้าง แต่ว่าตรงนั้นในส่วนที่มหาตไทยทำผมเข้าใจว่ามันไม่ได้มีอะไรไปถึงขนาดที่เรียกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเองไปซื้อสิทธิขายเสียง เพราะว่าอันนั้นมันเป็นเรื่องของตัวผู้สมัครหาเสียง แต่ทีนี้ใน กกต. ของหลายประเทศเท่าที่ผมเคยอ่านดู หน้าที่หลักของเขาคือการชี้ว่าการเลือกตั้งนั้นมันบริสุทธิ์ยุติธรรมหรือเปล่า หน้าที่หลักของเขาจะอยู่ตรงนั้นนะครับ ทีนี้ถ้าเกิดว่าเรามองว่าถ้าเราอยากจะให้ กกต. ของเราทำหน้าที่เหมือนของต่างประเทศ ซึ่งผมก็ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับสังคมไทยหรือเปล่านะครับ แต่ว่าทำหน้าที่ในการชี้ว่าการเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรมหรือไม่ ผมไม่แน่ใจว่ามันจะเพียงพอหรือเปล่า เพราะว่าการจัดการเลือกตั้งเองเท่าที่ฟังจากพี่ประพันธ์ แล้วก็เท่าที่เคยสัมผัสผมมีความรู้สึกว่ามันไม่ได้มีอะไรที่มันซับซ้อนมาก ยกเว้นที่จะต้องไปจัดการในบางเรื่องบางราว เช่น การนับคะแนน

แบบโกงหรือว่าเปลี่ยนที่บัตรหรืออะไรทำนองคล้าย ๆ อย่างนั้น แต่ว่าในส่วนของจัดการซื้อ การเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรมหรือไม่ผมเข้าใจว่ามันอยู่ที่ว่าการไปกำหนด ไปสร้างกฎเกณฑ์กติกา ที่ทำให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในพื้นที่ครับ ที่นี้ตรงนี้ในทางปฏิบัติอย่างวันนั้นที่ผมเรียนถาม ทาง กกต. ไป ถ้าเกิดว่าไปดูในเรื่องของการแข่งขันหรือว่าการที่บริสุทธิ์ยุติธรรมนี้ทำไปทำมาเอง กกต. เองก็สามารถที่จะจัดการเรื่องนี้ได้ผลไม่เยอะ ก็มองได้ ๒ ด้านเหมือนท่านรองฯ อภิชาติ พุดศรีครับ คือว่าดูจากคดีนี้คดีน้อย คดีไม่เยอะ แล้วก็ส่วนใหญ่พอมายัง กกต. แล้วก็จะมียกในชั้นของ กกต. เองไปยกในชั้นศาลเองด้วย ในขณะที่เดียวกันเองถ้าในมุมมองของท่านรองฯ อภิชาติก็จะบอกว่าการที่มีมาถึงน้อยนี้มันก็สะท้อนให้เห็นว่ามันน่าจะเป็นเรื่องดีมากกว่าใช่หรือไม่ คือตอนนี้ผม ก็เลยไม่ค่อยแน่ใจ คือคิดเอาเองครับว่าคือสุดท้ายปลายทางแล้วเราติดกับกับคำพูดที่มันติดหูเรา มาตลอด ๒๐ ปี ๓๐ ปีหรือเปล่าว่าตอนนี้เงินมันเรื่องของการซื้อสิทธิขายเสียงครับ ไม่ค่อยแน่ใจ เพราะว่าเพราะดูจากเคสแล้ว กลายเป็นว่าเคสที่มันปรากฏขึ้นมามันน้อย ทั้ง ๆ ที่ถ้าเกิด มันมีการแข่งขันกันจริง ๆ และมันมีการซื้อสิทธิขายเสียงกันมากมายมันก็ต้องมีการฟ้องร้องเรียน กันร่วนวายพอสมควร ที่นี้พอเอาเข้าจริง ๆ ฝ่ายที่มันร้องคัดค้านไปที่ กกต. มันกลับมีจำนวนน้อย น้อยมาก ซึ่งก็เลยไม่ค่อยแน่ใจ และอีกอย่างหนึ่งในทางปฏิบัติ กกต. เองก่อนจะมีการเลือกตั้ง พอประกาศพระราชกฤษฎีกาไปก่อนหน้านั้นเขาก็จะส่งคนลงไปแทรกซึมอยู่ในพื้นที่ค่อนข้างเยอะ เพียงแต่ว่าอาจจะเป็นคนต่างถิ่นซึ่งอาจจะไปจับอะไรไม่ค่อยได้ แต่ว่าผมเพียงแต่ว่าตอนนี้คือที่ผม นำเรียนคือผมไม่ค่อยแน่ใจว่าเพราะสุดท้ายปลายทาง ๑. ในเรื่องของการจัดการเลือกตั้งของ กกต. ซึ่งปรากฏว่ามีคนบ่นว่าพอ กกต. ไปจัดการเลือกตั้งใช้งบประมาณมากกว่าที่มหาดไทยเคยจัด อันนี้ ก็ไม่รู้ว่าความคุ้มค่าถ้าเกิดให้ กกต. จัดการเลือกตั้ง ซึ่งที่ฟังจากข้อมูลนี้ใช้คน ๙๐๐,๐๐๐ คน ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ คนในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ถ้าเลือกตั้งทั้งประเทศ กับอันที่ ๒ ในเรื่องของความ คุ้มค่าในเรื่องของการมี กกต. เพื่อไปชี้ว่ามันบริสุทธิ์ยุติธรรมหรือไม่ โดยที่ กกต. เองเป็นคนลงไป investigate เอง ไปจัดการเอง กับผลที่ได้รับกลับมามันคุ้มหรือไม่ เพราะว่าจริง ๆ แล้วถ้าเกิดว่า มันไม่มีใครร้องนี้มันเป็นไปได้เหมือนกันที่ว่าทางฝ่ายการเมืองเองมันก็ชูเอี้ยกัน ก็ที่เอ็งก็ว่า ก็เอาไป ที่ข้าข้าก็เอาไป อะไรทำนองคล้าย ๆ อย่างนั้น ก็เลยไม่ค่อยแน่ใจว่าทั้งในมุมมองของการ จัดการเลือกตั้งเองกับในมุมมองของเรื่องของ electoral justice เอง การมี กกต. มันชกไม่ค่อยแน่ใจ ว่าจะคุ้มค่าหรือเปล่าครับ

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ถ้าเราเอาสายกลางคือตัดการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นออกให้เขาดำเนินการให้มีการจัดหรือให้คนอื่นเป็นคนจัดและตัวเองเป็นคนกำกับ มันก็ไม่น่าจะกระทบกับเขามากน้อยเท่าไรเพราะว่า ๑. คนเดิมเขาก็ไม่มีอยู่แล้ว เพราะว่าเขาใช้ปลัดเป็นผู้อำนวยการเลือกตั้ง ๒. เงินเขาก็ไม่ได้ได้ ก็ไปใช้เงินของท้องถิ่น สิ่งที่เหลือที่เขาทำจริง ๆ ก็คือตรวจสอบให้ใบแดง ใบดำ ซึ่งอันนั้นเขาก็ยังมีอำนาจอยู่ ลองทดลองอย่างนี้บางที่มันอาจจะทำให้เขาไป concentrate ตอนเลือกตั้ง และมีงานมีเวลาว่างคือไม่ต้องไปยุ่งทั้งปี

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือผมเรียนอย่างนี้นะครับว่าเอาตั้งแต่การเลือกระดับชาติ ส.ส. ส.ว. เลยนะครับ เวลาเขามีการเลือกตั้ง ส.ส. ทั่วไป ง่ายๆ ๆ ทางคณะกรรมการการเลือกตั้งเขาก็จะตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งที่เขาเรียกว่าคณะกรรมการอำนาจการเลือกตั้ง ซึ่งจะมีตัว กกต. เองเข้าเป็นกรรมการด้วย มีประธาน กกต. เป็นประธาน แล้วก็จะมีผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเลยมาเป็นกรรมการชุดนี้อยู่แล้ว เพียงแต่ว่าอันนี้มันไม่ได้อยู่ในกฎหมาย มันเป็นโดยคำสั่งที่ กกต. เขาตั้งเองนะครับ อันนี้เป็นกรรมการอำนาจการเขาจะมาคุยประสานงานกันว่าอันนี้แม้กระทั่งรวมทั้งไฟฟ้าด้วยนะครับที่ว่าจะไปดับอะไรนี้ ตั้งแต่ กกต. จัดนี้ปัญหาพวกนี้มันหมดไปแล้วครับ เพราะว่าจะมีผู้แทนการไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมาด้วยนะครับ แล้วก็จะมีเงินงบประมาณให้ด้วยนะครับถ้าต้องใช้เงินไปติดที่ไหนเพิ่มมีเงินให้ด้วยนะครับ อันนี้เป็นที่เขาทำกันอยู่นี้ครับ

ประธาน : ระดับชาติใช้ไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้ระดับชาติ เป็นคณะกรรมการอำนาจการเลือกตั้ง แต่ว่ามันไม่ได้อยู่ในกฎหมาย เพียงแต่ว่ามันไม่ได้อยู่ในกฎหมาย ถ้าเกิดมีกฎหมายบัญญัติไว้มันก็ยิ่งทำให้เหมือนกับมีอำนาจหน้าที่มากขึ้น อย่างเช่นมีผู้แทนของปลัดกระทรวงมหาดไทย อะไรอย่างนี้นะครับ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เขาจะต้องดูพวกเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยทางภาคใต้อะไรต่าง ๆ ทั่วประเทศอะไรด้วย ถ้ามันเป็นในกฎหมายมันก็ยิ่งทำให้หน่วยงานเหล่านี้หมายความว่าเอ๊ะตัวเองก็มี authority มากขึ้นอะไรอย่างนี้นะครับ ไม่ใช่เป็นแค่ที่ กกต. เขาตั้งนะครับ ถ้าโดยในกฎหมายบัญญัติมันก็ทำให้เขารู้สึกว่าเขามีหน้าที่มากขึ้น ไม่ทราบนะครับ อันนี้เล่าให้ฟังในทางปฏิบัติ

ที่นี้ในการจัดการเลือกตั้งจริง ๆ อย่างเป็นที่เรียบร้อยแล้วว่ามีเขต ส.ส. เขต ๓๕๐ คน คือ ๓๕๐ เขต ก็อย่างที่เรียนแล้วว่าในทางปฏิบัติทาง กกต. เขาจะตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต ๓๕๐ เขต

ประธาน : ใครเป็นคนตั้ง กกต. หรือ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : กกต. เป็นคนตั้งนะครับ

ประธาน : เอาคนมาจากไหน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คนนี้ก็จากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เขาเสนอมา ๓ เท่า แล้ว กกต. ก็มาคัดเลือกกันนะครับว่าใครที่มีคุณสมบัติเหมาะสม แล้วก็จะมีการเสนอผู้ช่วยกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตนะครับ ซึ่งจะมีหน้าที่รับผิดชอบตั้งแต่การรับสมัคร การเสนอตั้งกรรมการประจำหน่วยอะไรต่าง ๆ หน่วยเลือกตั้งอะไรต่าง ๆ ผู้ช่วยกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตถ้าเป็นในกรุงเทพฯ นะครับส่วนมากก็จะเป็นผู้ช่วยกรรมการเขตหรือผู้ช่วยผู้ช่วยกรรมการเขต ถ้าในต่างจังหวัดก็มักจะเป็นนายอำเภอหรือปลัดอำเภออาวุโส อันนี้เป็นรูปแบบที่เขาทำและบัญญัติในกฎหมายนะครับ ฉะนั้นกรรมการชุดนี้ก็เป็นกรรมการที่ทำหน้าที่จัดการเลือกตั้งจริง ๆ ตัว กกต. ก็คือไปกำกับดูแลพวกนี้อีกทีหนึ่งว่าทำถูกต้องไหมอะไรต่าง ๆ นี้ถูกต้องไหม ซึ่งรูปแบบของกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตไม่ใช่เฉพาะที่เมืองไทยใช้นะ ใช้ทั่วโลกใช้ทั่วโลกเลยนะครับ คือไม่ว่าจะเป็นอินเดียหรือที่ไหน แต่ละเขตของการเลือกตั้งเขาจะมีกรรมการชุดอย่างนี้ประจำต่าง ๆ ฉะนั้นตัว กกต. เองเขาลงไปไม่ได้อยู่แล้ว เขา ๕ คนนี้เขาลงไปลงมือทำเองไม่ได้หมดอยู่แล้ว ก็เป็นพวกนี้ทำอยู่แล้วนะครับ ในส่วนของท้องถิ่น ท้องถิ่นนี้ กกต. ยิ่งห่างลงไปเลยครับ ท้องถิ่นนี้ในกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่นเขาจะให้ผู้อำนวยการ ผู้ที่เป็นปลัดเทศบาล หรือว่าปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเลย แล้วก็เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย มีตั้งเพิ่มอีก ๔ คนเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น อันนี้ที่ กกต. จังหวัดเขาตั้ง ในท้องถิ่นนี้ กกต. จังหวัดเป็นคนตั้ง ส่วนกลางไม่ได้ตั้งแล้ว ส่วนกลางนี้ตั้งเฉพาะการเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. คือตั้งผู้ช่วยกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต แต่ถ้าเป็นท้องถิ่น กกต. ส่วนกลางไม่ได้ตั้งแล้วครับ เขาให้ กกต. จังหวัดตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคนหนึ่งจะต้องเป็นปลัดขององค์กรนั้นนะครับ อย่างเช่นการเลือกตั้งผู้ว่า กทม. อย่างนี้

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ปลัดกรุงเทพมหานครเขาก็จะเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร แล้วก็ป็นกรรมการคนหนึ่งในคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร อีก ๔ คน กกต. จังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นคนเลือกมาโดยการเสนอชื่ออย่างที่ว่า ฉะนั้นตัว กกต. จริง ๆ ก็เกือบจะไม่ค่อยได้ลงไป จะมีคนทำแทนอยู่แล้วนะครับ ก็เพียงแต่ว่าปัญหาคือว่า กกต. จังหวัดจะให้มีบทบาทหน้าที่มากแค่ไหน

ในส่วนขอระดับชาติ ส.ส. ส.ว. กกต. จังหวัดก็จะมีอำนาจทำเกี่ยวกับพวกสำนวนนะครับ เขาจะไม่ทำพวกสำนวน แต่ว่าในท้องถิ่นที่มีปัญหาก็คือว่าเขาจะทำ ยังผ่านสำนวนที่เสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาอยู่ ดังนั้นที่มีข้อครหาที่จะครหาพวกนี้ว่าอันนี้ กกต. จังหวัดเป็นคนของนักการเมืองอะไรนี่นะครับ อาจจะเอาข่าวไปบอกคนโน้นคนนี้อะไรนี้ ที่นี้ในร่างที่ กกต. เขาเสนอมาเขาก็จะพยายามลดบทบาทของ กกต. จังหวัดนี้ลงนะครับ คือต่อไปไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง ระดับชาติไม่มีอยู่แล้ว ในระดับท้องถิ่นเขาก็จะไม่ให้ กกต. จังหวัดมีหน้าที่ที่เกี่ยวกับการพิจารณาสำนวน เขาจะให้ดูเฉพาะเรื่องการจัดการเลือกตั้งอย่างเดียวนะครับ แล้วก็เดิมที่ว่าให้มีเป็นเงินเป็นค่าตอบแทนรายเดือน รู้สึกจะมีเดือนละประมาณ ๒๕,๐๐๐ บาท ๓๐,๐๐๐ บาท เขาก็จะไม่ให้เป็นค่าตอบแทนรายเดือน จะให้เป็นเบี้ยประชุมเหมือนกับ กรธ. ประชุม มาประชุมก็ให้ ก็จะลดค่าใช้จ่ายในส่วนของค่าตอบแทนเป็นรายเดือนลงไป อันนี้ก็เป็นที่เขาเสนอมา

ทีนี้ถ้าท่านว่า กกต. จังหวัดไม่มีประโยชน์จะตัดไป ถ้าตัด กกต. จังหวัดไปก็คือสำนักงานเขาก็ต้องเป็นคนทำ คือสำนักงานเขาจะมีอยู่แล้วทุกจังหวัด จะมีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เขามีอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าถ้าท่านไม่เอา กกต. จังหวัด สำนักงานเขาก็ทำไป แต่ที่นี้ที่เขา มี กกต. จังหวัดอย่างที่เคยเรียนแล้ว ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ มา แล้วก็ก็เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ เขาต้องการจะให้ มีผู้แทนประชาชนในจังหวัดมากำกับการเลือกตั้ง idea เขาเป็นอย่างนั้น อย่างที่ชุดนี้ที่เขาเสนอมาเขาเลยบอกว่าถ้าอย่างนั้นจะไม่เอาพวกข้าราชการแล้ว แต่ว่าจะมีการสรรหาเลือกมาจากองค์กรต่าง ๆ ภาคเอกชนในจังหวัดมา เขาหมายความว่าเพื่อให้เป็น represent ประชาชนในพื้นที่จริง ๆ เขาก็เสนอในรูปแบบนี้นะครับ -----

แต่การที่เอาคนซึ่งไม่เคยเป็นข้าราชการหรืออดีตข้าราชการมาเป็น กต. จังหวัดเองมันก็มีปัญหา พุดถึงความรู้ในข้อกฎหมายอันนี้ก็เรียกว่าเกือบจะมีปัญหาแล้ว จะรู้เรื่องการเลือกตั้ง หรือว่ากฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งค่อนข้างมีปัญหา ประสบการณ์ในการจัดการเลือกตั้งบางที่ก็ ไม่มี ในสมัยแรก กต. ชุดแรกเมื่อปีที่มีการสรรหาชุดแรกเราพยายามเอาทนายมาเป็น เพราะคิดว่าทนายมีความรู้กฎหมายเป็นภาคเอกชน ปรากฏว่าพอไปตั้งมามีคนให้ข้อติติงเข้ามาบอกว่าไม่น่าเอาทนายมาเป็น กต. จังหวัด เพราะว่าในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ สำนวนเมื่อประกาศผลแล้วจะต้องไปยื่นที่ศาลอุทธรณ์ ทนายเขามีสำนักงานตอนหลังเราก็เลยไม่เอาทนาย ที่นี้ภาคประชาชนบางคนที่เขาไปเป็นความรู้ไม่พอ ไปก็ไปนั่งเป็นไม้ประดับพุดง่าย ๆ คือเวลาพุดในทางวิชาการดูดีมากเอาประชาชนมาแล้วเป็นในพื้นที่ แต่มาจริง ๆ งานเลือกตั้งมันต้องใช้ความรู้ทางด้านกฎหมายทางด้านแนวทางปฏิบัติได้ด้วย อันนี้ก็ขอให้ท่านลองพิจารณาดูว่าจะเอาอย่างไร คือถ้าไม่เอา กต. จังหวัด คณะกรรมการเขาก็ต้องทำก็เหมือนกับเป็นข้าราชการทำ

ประธาน : เพราะว่าจริง ๆ คนที่จะไปทำงานจริง ๆ คือ กต. เขต เขาเรียกว่าอะไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต กับผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขต

ประธาน : ๒ คน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตมี ๕ คน ผู้อำนวยการมี ๑ คน

ประธาน : ซึ่งตั้งได้เฉพาะตอนจะเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ที่อยู่ประมาณสัก ๓-๔ เดือน พอเลือกตั้งเสร็จ

ประธาน : แล้วพวกนี้ตั้งมาจากไหน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ตั้งจากที่ทาง กต. จังหวัดเขาเสนอชื่อมาอาจจะเป็นผู้อำนวยการเขตโน้น ผู้อำนวยการเขตนี้ ผู้อำนวยการแล้วก็มาเลือกกัน

ประธาน : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอะไรพวกนี้ใช้ไหม เป็นข้าราชการเป็นส่วนใหญ่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการเพราะมันต้องอาศัยการประสานงานต้องหาคน ต้องหาสถานที่ ก็จะมีเอกชนบ้างที่ผมได้เรียนครับ

ประธาน : คือถ้าเราสมมติว่าเราไม่มี กต. จังหวัด แต่มันมีสำนักงานเลือกตั้งประจำจังหวัด ก็ให้สำนักงานคือ กต. เขาวางหลักเกณฑ์ว่าเวลาจะตั้ง กต. เขต ต้องเลือกจากใคร คนลักษณะอย่างไรแล้วก็ส่งมาให้ กต. เลือก เพราะเดิม กต. ก็เป็นคนเลือกอยู่แล้วถูกไหมครับ เพราะฉะนั้นก็ทำอย่างเดียวกัน ที่นี้ถามว่าแล้ว กต. จังหวัด จะเปลี่ยนสภาพไปเป็นอะไรตั้งคนไว้ แล้วเรียกว่าคณะผู้ตรวจการเลือกตั้ง เพื่อให้พวกนี้ออกไปตรวจ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ทุกที่ตั้งจากที่ไหน ตั้งจากคนในพื้นที่หรือว่าตั้งจากที่ไหน
ประธาน : ตั้งจากที่ไหนก็ได้ แต่ต้องไม่ใช่คนในพื้นที่ลงไป เพราะไปตรวจการแทน
กต. ชุดละ ๓ คน ๕ คนอะไรอย่างนี้ มันก็จะลงไปดูสอดสายดูแลแล้วก็รายงาน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เมื่อไม่ใช่คนในพื้นที่ไปเขาก็ต้องไปเช่าที่พัก
แล้วมันก็มีค่าใช้จ่ายเหมือนเดิม

ประธาน : ก็ไม่ก็สตางค์ มันก็ขึ้นไปตามหลักเกณฑ์ไปเป็นระยะ ๆ เพราะฉะนั้น
การเลือกตั้งอย่างมากมันก็แค่ ๒-๓ เดือนเอง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่นี้ก็จะมีการเดินเขาก็จะถามว่าทำไมไม่มีประชาชนใน
จังหวัดมีส่วนร่วม

ประธาน : นี้อย่างไร กต. เขตอย่างไรครับ เพราะว่า กต. ใหญ่ตัวนี้มันไม่ได้ทำ
อะไรมากไปกว่าไปนั่งคอยให้คนนิทา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่นี้ กต. เขตส่วนมากก็จะเป็นข้าราชการ
เพราะว่าต้องการจะให้คนที่มีความประสพการณ์

ประธาน : แต่ก็ไม่ได้ห้ามไม่ให้เอาชาวบ้านมาเป็น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ชาวบ้านก็เป็นได้แต่ที่เคยเอาชาวบ้านมาเป็น
แต่ว่าอย่างที่ได้เรียนความรู้ทางกฎหมายก็ไม่มี ประสพการณ์จากการเลือกตั้งก็ไม่มี

ประธาน : ไม่เอาเขามาติดตารางเสียเปล่า ๆ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เข้ามานั่งก็นั่งฟังเขาอย่างนี้ครับ ก็นั่งฟังพวกนายอำเภอ
พวกใครต่อใครเขาพูด

ประธาน : เพราะอันนั้นเราไม่ห้าม ไม่ห้ามจะไปเลือกตั้งเขามาด้วยหรือไม่เลือก

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ไม่ให้มีข้อครหาที่อาจจะบอกได้ว่าคณะกรรมการการ
เลือกตั้งประจำเขตให้มีภาคเอกชนสักอย่างน้อย ๑ คนหรืออะไรอย่างนี้ ให้เขาลองไปหาดูอาจจะ
เป็นอดีตข้าราชการได้ไหมครับ

ประธาน : ได้ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อดีตข้าราชการซึ่งไม่ได้อยู่ใต้อำนาจของฝ่ายการเมืองหรือ
ข้าราชการประจำอะไรแล้ว ก็จะเป็นภาคประชาชนในพื้นที่บ้างอะไรบ้าง ที่นี้ในแต่ละอำเภอของใน
การเลือกตั้ง ส.ส. และ ส.ว. เขาจะตั้งอนุกรรมการประจำอำเภอ ซึ่งจะมีส่วนมากจะเป็นพวก
ข้าราชการเพื่อทำหน้าที่อะไรก็เพื่อทำหน้าที่รวบรวมพวกงานธุรการทั้งหลาย รวบรวมผลคะแนน
รวบรวมช่วยบอกเลขอะไรอย่างนี้ก็จะมีการเรียกว่าเป็นอนุกรรมการประจำอำเภอเพื่อช่วยในการ
เลือกตั้งครับ

ประธาน : แล้วอยู่ถาวร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็มาพร้อม ๆ กับกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตครับ
ก็มาช่วยในกระบวนการการเลือกตั้งครับ

ประธาน : ส่วนการเลือกตั้งท้องถิ่น ถ้าเราให้มีคณะกรรมการอำนวยการ
การเลือกตั้งท้องถิ่นได้ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ตอนนี้เขาก็มีอยู่แล้วที่เขาเรียกว่าคณะกรรมการ
การเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผมได้เรียน คืออันนี้ก็อันเดียวกับ
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต

ประธาน : ไม่ใช่ ถ้าอย่างนั้นตอนจะเลือกจริง แต่ตอนที่ดูแลจัดการการเลือกตั้ง
มันก็เหมือนคณะกรรมการ กต. ใหญ่ ที่มีคณะกรรมการอำนวยการ แต่ว่า กต. ไปเป็นด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท้องถิ่นเขาเลือกตั้งบ่อยมาก

ประธาน : ก็นั่นสิ คือแปลว่ามันต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะเป็นคณะกรรมการ
อำนวยการการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ของในส่วนกลางนี้ก็จะไปเป็นพวกส่วนราชการต่าง ๆ
พวกผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนอธิบดีกรมการปกครอง

ประธาน : แต่ที่นี้แล้วเวลาไปอยู่ต่างจังหวัดมันก็ใช้ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย
มันก็เหมือนกันใช่ไหมครับ เป็นคนอำนวยการเลือกตั้ง และคนอำนวยการเลือกตั้งก็ตั้ง
คณะกรรมการเขต แต่ว่าคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง มันจะต้องทำตามหลักเกณฑ์วิธีการ
และเงื่อนไขที่ กต. กำหนด กต. เขาก็กำหนดไป จะเปลี่ยนตัวอย่างไรจะอะไรอย่างไรก็ตั้งไปแต่
ละจังหวัดอาจจะตั้งไม่เหมือนกันก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้ก็เหมือนกับมาแทน กต. จังหวัด แล้วมีวาระ
แต่เขาเป็นข้าราชการอยู่ที่นั่น แล้วเขาเลือกตั้งท้องถิ่นไปเพราะเขากำกับท้องถิ่นอยู่แล้วครับ

ประธาน : ไม่ต้อง ไม่ต้อง ก็ถ้าสมมุติว่าท่านตั้งผู้ว่า ศึกษาธิการจังหวัด
อัยการจังหวัด

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : อัยการนี่ตอนหลังไม่ค่อยอยากให้มา

ประธาน : ไม่อยากให้มาใช้ไหม ก็เอาศึกษาธิการจังหวัด อธิการบดีมหาวิทยาลัย
ในจังหวัดหรืออะไรพวกนี้โดยตำแหน่ง มันก็ต้องไม่มีเวลามันก็มาเดี่ยวพอมามาแล้วมันก็ไป
มันมาแล้วก็ไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แล้วเป็นวาระอยู่กี่ปีครับ

ประธาน : ก็ไม่ต้องมีวาระ ก็มาตั้งโดยตำแหน่ง พอใครมามันก็มาเป็นเดี่ยวมันก็
เปลี่ยนไปใช้ใหม่ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผลักออกไปจาก กต. ไม่ต้องทำให้เขาเป็นคนทำ กต.
วางแผน

ประธาน : เขาเป็นคนอำนวยความสะดวก สมมติว่าเขาเป็นคนอำนวยความสะดวก แต่ว่าภายใต้เวลานั้นเขาก็ไปตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต แล้วมีตัวผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำจังหวัดของเรา อาจจะไปเป็นเลขานุการหรืออะไรก็ได้แต่อยู่ในนั้นแทนที่แล้วก็อย่างนี้ กกต. มีสิทธิเข้าร่วมประชุมในทุกจังหวัด ถ้าว่างเมื่อไรไปที่ไหนก็ประชุมกับเขาได้จะได้ไปดู แล้วในขณะเดียวกันเขาก็จะต้องทำตามกฎเกณฑ์ หลักเกณฑ์และวิธีการ และเงื่อนไขที่ กกต. กำหนด แต่ที่นี้ กกต. ก็ไล่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็คงได้ อันนี้ก็เหมือนกับมาแทน กกต. จังหวัด แต่ว่าไม่มีเงินค่าตอบแทนมีเบี้ยประชุม

ประธาน : มีเบี้ยประชุม แล้วก็ได้อำนาจในตัวคนของเขามาด้วย มันน่าจะเปลี่ยนโฉมหน้าการทำงานของ กกต. ไปได้เยอะ เพราะว่าในที่สุด กกต. จะ consent เหลือแต่การเลือกตั้งระดับประเทศ ท้องถิ่นก็ไม่ต้องไปกังวลกับมันมาก แต่ว่าก็ต้องวางหลักเกณฑ์ศึกษาหลักเกณฑ์อะไรวางเต็มใส่ให้ตี ๆ เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ประเด็นเรื่องของท้องถิ่น ผมเห็นไปตามที่ท่านประธานคิดอยู่ เรื่องของระดับชาติก็พยายามคิดตรงนี้แต่ว่าที่นี้ไม่ค่อยออกก็คือว่าทั้งหมดที่เราพยายามคิด แล้วก็แก้ปัญหานี้มันเป็นเรื่องที่ว่า กกต. ในระดับจังหวัดนี้เป็นเหมือนกับเป็นตัวการในเรื่องของเวลาเมื่อเหตุในเรื่องการทุจริตเลือกตั้งก็เหมือนกับทางระดับจังหวัดไปมีส่วนอะไรด้วย เท่าที่พยายามสัดบตรับฟังดูเหมือนกับว่าประเด็นที่มันเป็นปัญหามันเป็นที่เจ้าหน้าที่ คราวนี้ในสำนักงาน กกต. จังหวัดทุกจังหวัดผมลองดูตัวเลขมีอยู่ประมาณ ๑,๕๐๐ คน ถ้าคิดแบบเฉลี่ย ๆ ก็น่าจะประมาณ ๒๐-๔๐ คน แล้วก็แบ่ง เวลาเขาแบ่งโครงสร้างภายในเขาก็แบ่งตาม กกต. ใหญ่เป็น ๕ กกต. ใหญ่มี ๕ เขาก็แบ่งเป็น ๕ คราวนี้ประเด็นมันก็คือว่าการมีหรือไม่มี กกต. จังหวัด ผมก็ยังมองไม่ออกว่ามันจะไปแก้ปัญหาระดับจังหวัดอย่างไร เพราะว่าคนที่โกงคนที่เอาข่าวเอาเรื่องต่าง ๆ ไปบอกฝ่ายการเมืองมันน่าจะเป็นระดับเจ้าหน้าที่หรือเปล่า ที่นี้เจ้าหน้าที่ก็ยังเป็นอย่างนั้นอยู่ ถ้าการไม่ให้มี สมมติถ้าเราจะปรับ กกต. จังหวัดไม่ให้มี กกต. จังหวัดมันก็ดูไม่น่าจะเป็นวิธีแก้ปัญหามันน่าจะเป็นการโกงตรงนี้ครับ เพราะว่าเจ้าหน้าที่ก็ยังเป็นเจ้าหน้าที่คนเดิมการทำงานก็ยังเป็นการทำงานแบบเดิม ซึ่งผมก็ไม่ได้รู้สึก ๆ ว่าเขาแบ่งเป็น ๕ ฝ่ายแล้ว งานของแต่ละฝ่ายในเวลาที่มีการเลือกตั้งมันต่างกันอย่างไร เพราะงานของฝ่ายที่บริหารการเลือกตั้งกับสืบสวนสอบสวนมันน่าจะเยอะ แต่ว่างานของอีก ๓ ฝ่าย มันดูไม่น่าจะเยอะเท่าไรถ้าเทียบกันนะครับ แล้วก็คนที่น่าจะรู้ข้อมูลแล้วเอาไปใช้ประโยชน์ให้เป็นประโยชน์กับฝ่ายการเมืองก็น่าจะอยู่ฝ่ายสืบสวนสอบสวนเสียเยอะ การเปลี่ยนการไม่มีกรรมการกำกับเสียอีกจะเป็นปัญหามากกว่าการมีกรรมการกำกับหรือเปล่า ผมก็ไม่แน่ใจว่าเดิมมีกรรมการคอยกำกับอยู่แล้วก็คอยจับ ถ้ามีปัญหาขึ้นมาก็ย้ายเจ้าหน้าที่ประจำจากจังหวัดนี้ไปอยู่จังหวัดนั้น เพื่อไม่ให้เกิดเหมือนมีมาเพียประจำจังหวัด ถ้าไม่มีคนกำกับดูแลแล้วเจ้าหน้าที่พวกนี้ก็จะยิ่งกลายเป็นเจ้าพ่อ

เจ้าแม่มากกว่าเดิมหรือเปล่า คือยังพยายามนั่งคิดอยู่ว่าจะจัดการกับปัญหาของการ List ชาวหรือการอะไรต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นมาจากตัวเจ้าหน้าที่ มันจะจัดการอย่างไรเพราะว่าการไม่มี กกต. จังหวัด การมี กกต. จังหวัดในลักษณะที่เป็นแบบที่ท่านประธานลองคิดดู ผมก็ไม่คิดว่า มันจะแก้ปัญหาดังนี้ได้นะครับ เพราะปัญหามันอยู่ที่เจ้าหน้าที่ แล้วเจ้าหน้าที่พวกนี้ถ้าอยู่ไป นาน ๆ ก็กลายเป็นเหมือนกับจำประจำโรงพัก มันมีบทบาทมากกว่านายตำรวจสัญญาบัตรที่ย้าย มาเสียอีก ก็เลยยังนึกไม่ออกเหมือนกันคือยังไม่เห็นว่าการทำตรงนี้จะแก้ปัญหาเรื่องของการ ทุจริตหรือการช่วยเหลือนักรบเมืองได้ ก็ลองเปรยขึ้นมาเพราะยังนึกไม่ออกต้องไปนึกต่อเนะครับ

ประธาน : คือมันจะไม่ใช่ว่าไม่มี กกต. ประจำจังหวัด แต่มันจะไม่ได้ไปในฐานะ กกต. ประจำจังหวัด มันจะเป็นผู้ตรวจการที่จะไปอยู่ประจำจังหวัดตอนเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบ แล้วเสร็จแล้วก็กลับ โดยไม่ใช่เป็นคนพื้นที่ คือรับมาจากที่วราขอาณาจักรแต่พอเวลาจะส่งไป จับสลากเลย ๓ คนนี้ ใครจะไปจังหวัด ก ก็จับ ต่อไปนี่จังหวัด ข จับมา ๓ คน ได้ใครก็ไปคนนั้น

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ มันจะมีปัญหาคือเราอยากให้พวกนี้ ไปตามจับให้เรา คือเราเขียนเราอยากเหมือนกับที่เราให้อำนาจและให้มีการไปปราบปรามให้เรา ผมคิดว่ามันน่าจะเป็นระบบที่มันผสม ๆ เพราะถ้าอย่างนี้มันมีปัญหาคือว่าพอลงพื้นที่มันตาบอด ครับ คือมันตาบอดมันจะตาบอด ๑. คนมันไม่รู้จัก คนไม่รู้จัก ๒. ภูมิประเทศไม่รู้จัก พอคนกับ ภูมิประเทศไม่รู้จักมันจับไม่ได้ มันเหมือนเราลงทุนไปเยอะเราเปลี่ยนระบบแต่พอลงไปในพื้นที่ มันไปไม่เป็น แต่ที่นี้มันจะผสมอย่างไรกับคนในพื้นที่ที่ถ้าเป็นไปฝากอะไรสักอย่างไว้ในพื้นที่เกินมัน ก็ไม่กล้าตัดสินใจ เพราะมันรู้จักกันหมดมันต้องถัวไปกับข้างบน ข้างล่างมันก็อาจจะต้องมีอยู่ บางส่วนอะไรอย่างนี้ครับ

ประธาน : ก็ไปหา ให้ไปหาเอาได้ ก็เหมือนกับที่ต้องไปหาใครที่เหมือนคนนำ ทาง คือไปไม่ใช่ไปถึงแล้วจะไปที่ว่าตะลอนอยู่ไม่รู้จะไปไหน ไปโดยอาศัยจากคนที่เป็นเจ้าหน้าที่ ของ กกต. เอง ที่จะแนะนำหรือตัวเองที่จะเคยมีประสบการณ์มาว่าก็รู้ในพื้นที่ควรจะติดต่อกับคน ประเภทไหนอะไรอย่างนี้ แล้วก็ไปหาเอามาร่วมเป็นคณะอนุกรรมการไปไหนตรวจสอบกันไป อันนั้นก็แปลกวิธีที่ กกต. ก็ต้องไปคิดว่าจะทำอย่างไรถึงจะให้คนพวกนั้นเขาสามารถทำงานได้ เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ผมเองก็ยังไม่มั่นใจในระบบ คือสิ่งที่เคยเห็นระบบที่ล้มเหลวอันหนึ่งคือระบบตรวจราชการ เพราะว่าเคยตามอย่างผู้ตรวจ ราชการผมอยากรู้ผมก็เลยขอไปดูหน่อยว่าเขาตรวจราชการกันอย่างไร การตรวจราชการบางทีไป ถึงปั๊บก็นั่งอยู่ในห้องประชุมอย่างนี้ อันนี้คือกระทรวงศึกษาธิการนะครับ แต่ละหน่วยก็มา present ว่าตัวเองทำอะไร กลางวันก็ทานข้าว ทานข้าวเสร็จเหลือเวลา ก็ไปไหว้พระซื้อของ เย็นก็กลับ คือการตรวจราชการแบบนี้มันไม่ได้ตรวจอะไร คราวนี้ผมก็ยังคิดว่าระบบที่ล้มเหลวอย่างหนึ่ง ของราชการคือระบบตรวจราชการ มันยังไม่เป็นระบบที่จะให้ความมั่นใจได้พอเนะครับ แต่ว่า

คือเราพยายามจะแก้ปัญหของ กต. จังหวัดที่เป็นเหมือนตัว permanent ที่นั่งอยู่ตรงนั้น แล้วก็ บางทีก็มีสายสัมพันธ์กับฝ่ายการเมืองในพื้นที่ ซึ่งวิธีแก้ปัญหแบบที่ท่านประธานพยายามคิดขึ้นมา มันอาจจะแก้ปัญหหนึ่งได้ แต่ว่าขณะเดียวกันระบบผู้ตรวจถ้าผู้ตรวจเหมือนผู้ตรวจราชการของ กระทรวงต่าง ๆ ดูไม่ค่อย work เท่าไรนะครับ เพราะผู้ตรวจมันก็ตรวจไปอย่างนั้น ตัวผมเองคง ต้องไปนึกต่อด้วยเพราะว่ามันไม่ได้เป็นระบบที่น่าจะมีประสิทธิภาพแบบที่เราหวัง เพราะว่าปัญหา ใหญ่คือปัญหาของคน ถ้าได้รับมอบหมายให้ไปดูมันจะมีคนขยัน คนขี้เกียจ คนเอาใจใส่ คนไม่เอาใจใส่ คนที่ไปแล้วก็บางทีไปเรียกร่องผลประโยชน์จากปลายทางอะไรอีก มันก็จะมีหลาย อย่างที่มันยังไม่ค่อยมั่นใจเต็มที่ เพียงแต่ผมยังนึกอย่างอื่นไม่ออกเหมือน แล้วก็ปัญหาที่ยังแก้ไม่ได้ คือปัญหาของเจ้าหน้าที่ที่ประจำอยู่ที่นั่น เท่าที่ทราบคือทาง กต. พอเขารู้ว่าเจ้าหน้าที่คนไหน เบี้ยวหรือว่ามีอะไรเขาก็จับย้ายไปเลย หรือว่าลงโทษไปเลย แต่เจ้าหน้าที่แบบนั้นมันก็ยังมียู่ แล้วก็บางทีเป็นคนของพรรคการเมืองของใครก็ไม่รู้มาประจำอยู่ในสำนักงาน คราวนี้ปัญหานี้ก็เป็น ปัญหาที่มันแก้ยากเหมือนกันเพราะว่ามันเป็นปัญหาเรื่องตัวคนครับ

ประธาน : ถึงจับแยกเพราะว่าเดิมมันตั้ง เพราะฉะนั้นมันก็เป็นทีมเดียวหมด ทางเจ้าหน้าที่กับพวก กต. จังหวัด ทานข้าวกันทุกวัน ๆ ในที่สุด ทีนี้ที่เรากำลังคิดก็คือว่าให้เขาลง ไปเฉพาะตอนช่วง ๓ เดือนที่จะมีการเลือกตั้ง แล้วเขาก็ตรวจอะไรของเขาไปแล้วแต่ ไม่ใช่ไปตรวจ ราชการ แต่หมายความว่าเขาก็ไปดูเรื่องกระบวนการกลไกทั้งหลาย แล้วก็ถ้าจำเป็นจะต้องย้ายคน ก็ย้าย ก็ให้เขารายงาน กต. ถ้ามีหลักฐานอะไรก็ค่อยให้เขาย้ายได้ แต่ว่าอาจารย์จะเริ่ม อนุกรรมการของอาจารย์เมื่อไร

นายศุภชัย ยาวะประภาช : เริ่มวันศุกร์นี้ครับ

ประธาน : วันศุกร์อีกนานหลายวัน นึกว่าจะฝากไปคิด

นายศุภชัย ยาวะประภาช : พอดีเริ่มเมื่อก่อนท่านประธานเข้ามาเราก็หารือกัน เพราะอนุกรรมการมันหลายชุดเหลือเกินเราก็เลยพยายามสับเวลากันอยู่ เมื่อกี้ให้แนวกับทางฝ่าย เลขาธิการไปว่าประชุมอนุกรรมการก็หยิบเอาประเด็นที่เราถกกันไม่รู้มันจะทันหรือเปล่า แล้วก็ไป ทำ pros and cons ผมตั้งคนนอกมาหลาย ๆ คน เพราะว่าจริง ๆ จะให้การบ้านเขาไปช่วยทำ แล้วก็ดู pros and cons อย่างเช่น กต. จังหวัด มีไม่มี มีผลเสียผลดีอะไรอย่างไรบ้าง จะมีวิธีอะไรเราก็เอาเป็นข้อมูลเข้ามาที่กรรมการใหญ่

ประธาน : ผมไม่รู้ชื่อที่ตั้งเห็นก็มีหลายคนอยู่ แล้วเขาจบกฎหมายหรือว่าจบทาง รัฐศาสตร์

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ที่ตั้งมามีทั้งคนที่จบทั้ง ๒ อย่าง คือมีทั้งจบรัฐศาสตร์ และจบนิติศาสตร์ในตัวคนเดียวกันด้วย

ประธาน : อยากให้เขาไปลอง assign ให้แต่ละคน คนหนึ่งก็ไปอ่านกฎหมาย ฉบับหนึ่ง ๔ ฉบับ แล้วก็ให้เขากลับมาบอกว่ามองเห็นถึง ๑. จุดที่ไม่ดีที่ควรเปลี่ยน ๒. จุดที่มันยัง

ไม่มีหลักประกันว่าจะทำให้การเลือกตั้งสุจริตจำเป็นต้องใส่อะไรลงไป แต่ว่าอย่าไปกังวลกับวิธีเขียน ซึ่งเอาสาระมาก่อนแล้วลองคุยกันดู แล้วก็เอามาให้เราพอได้แล้วเดี๋ยวทางนี้เขาเขียนให้เอง จะได้ไม่ต้องไปมัวไปเถียงกันว่าจะใช้และ หรือใช้หรืออะไรให้มันยุ่งยาก เชิญครับ

นายเจียรชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ ผมลองนั่งคิดดูผมรู้สึกเอาเองว่าที่ กกต. จะทำแล้วได้ผลดีก็คือทำหน้าที่คล้าย ๆ เหมือนกับศาลเลือกตั้ง คือเป็นการชี้ว่าการเลือกตั้งในแต่ละครั้งมัน fair ไหมมันบริสุทธิ์ยุติธรรมไหม แต่ว่าบทบาทประเภทที่ว่าไปไล่จับขโมย ตรงนี้ผมคิดว่าไม่ประสบความสำเร็จเพราะว่าถ้าดูจากตัวเลขที่ กกต. แจ้งมา แล้วที่ผมมานั่งคิด ๆ เอาเอง คือมันเป็นตัวเลขที่น้อย แล้วจริง ๆ ผมว่าการทำหน้าที่ลักษณะอย่างศาลเลือกตั้ง คือชี้ว่าการเลือกตั้งมัน fair หรือไม่ fair มันเป็นเรื่องที่ จริ่งการเลือกตั้งเองมันก็คือการแข่งขัน ที่นี้ถ้าเกิดว่าคู่แข่งเขาไม่ฮั้วกันอย่างไรอย่างนั้นมันก็ตั้งเรื่องคัดค้านขึ้นมา แต่ที่นี้ปัญหาของเราคือวันนี้มันอาจจะมีฮั้วกันในการเมืองบ้างหรืออะไรบ้าง แต่ผมมีความรู้สึกที่ไม่ทราบเป็นไปได้หรือเปล่านั้นคือถ้าเราจะทำให้บทบาทของ กกต. มันชัดในลักษณะของการทำหน้าที่เป็นผู้ชี้ขาด เรื่องของการเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรม แต่ว่าบทบาทในส่วนของการจัดการเลือกตั้ง ทำให้มันจากคือตอนนี้ผมมีความรู้สึกเหมือนกับว่าไป concentrate เรื่องการจัดการเลือกตั้ง แล้วก็โดยคาดหวังว่า consequence ของมันว่าถ้า กกต. ไปจัดการเลือกตั้งแล้วมันจะไปจัดการเรื่องทุจริตในการเลือกตั้งได้ด้วย ซึ่งผมคิดว่ามันอาจจะเป็นคนละเรื่องเดียวกันนะครับ

ประธาน : ก็อันนี้ที่พยายามคิดเพราะว่าภารกิจของเขา ๑. จัดการเลือกตั้ง ๒. ป้องกันไม่ให้เกิดการเลือกตั้งมันทุจริต แต่ว่าทั้งหมดคงคาพยพของเขาทั้งหมดมันสร้างมาเพื่อการจัดการเลือกตั้ง ความจริงคนที่จัดการเลือกตั้งจริง ๆ ก็คือคนที่ไปเป็นคณะกรรมการเลือกตั้งเขต ถูกไหมครับ แล้ว กกต. จังหวัดก็มีหน้าที่ไปกำกับพวกนั้น ซึ่งความจริงเกือบจะไม่ต้องกำกับ เราก็กำลังจะเปลี่ยนตัว กกต. ให้มันเป็นตัวคนผู้ตรวจในทางทุจริต แต่ที่นี้เอาพวกนี้ไปอยู่ที่นั่นเป็นประจำเพราะเดิมมันจะต้องคอยดูแลเรื่องการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นอะไรต่ออะไร พออยู่ ๆ จะไปทำของเขามันก็เกิดปัญหา เพราะฉะนั้นถึงถ้าเปลี่ยนบทบาทเสียการเลือกตั้งท้องถิ่นไม่ต้องทำ แล้วก็ส่วนกระบวนการในการเลือกตั้งนั้น กกต. เขตเขาก็ทำกันไป อันนี้ก็ทำแต่ดูแลจับคนทุจริต ซึ่งก็ไม่ต้องไปนั่งอยู่เป็นประจำทั้งปี ก็อยู่แต่แค่พอจะไป ๓ เดือน ก็ไปอยู่ที่นั่นได้ แล้วจริง ๆ ก็ไม่ต้องมาก อาจจะ ๓ คน เราก็ไปหาสายสืบหาอะไรต่ออะไร แต่ที่นี้มันก็จะยังมีอยู่คือคนที่เขาไปแอบ post เพื่อที่จะให้เขาหลบหลับตา การแข่งขันกันมันจะทำให้คู่แข่งมันร้องมาได้ พอร้องมาก็จะได้เปลี่ยนตัวได้ง่ายไม่มีปัญหาเหมือนอย่างการเป็น กกต. จังหวัด เพราะอันนี้มันส่งเข้าไปถ้าเพื่อไม่ถูกใจก็ย้ายมันออกมา แล้วก็เอาทีมใหม่เข้าไป มันก็จะง่ายกว่ากันเยอะ เชิญครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันนั่งคิดแล้วก็พยายามนึกถึงสิ่งที่ท่านเคยเสนอครั้งหนึ่งบอกว่า ถ้าสมมุติว่าเป็นการส่งไปแล้วไม่ได้เป็น กกต. ประจำจังหวัด ควรจะใช้ระบบจับสลากด้วย ดิฉันเห็นด้วยกับอันนั้นมากเพราะว่าไม่ว่าอะไรก็ตามของใคร

เพราะว่าด้วยระบบอุปถัมภ์เส้นสายเครือข่ายใครไปอยู่ที่ไหนนานเดี๋ยวก็มีพวกขึ้นมา เพราะฉะนั้นมันต้องจับจุ่มโดยที่ไปหมุ่นไป เห็นด้วยกับตรงนั้น แต่ดิฉันก็นึกถึงประเด็นที่ว่าอย่างไรก็เขาก็ต้องอิงคนในพื้นที่ เพราะฉะนั้นสำนักงานที่ว่า เมื่อกี้ท่านอาจารย์ศุภชัยพูดถึงเป็นประเด็นสำคัญค่ะ เราจะหาวิธีอย่างไรที่จะให้ตรงนั้นเป็นมือเท้าช่วยเขาได้ โดยไม่เป็นผู้ที่มาบิดเบือนข้อมูลหรือว่าทำอะไรต่าง ๆ เพราะว่าเรามีส่วนหนึ่งที่มาจากนอกแล้วก็หวังว่าการหมุ่นเวียนทำให้เกิดความเป็นกลางมากขึ้น ไม่มีสายสัมพันธ์พิเศษเลยต่าง ๆ แต่ว่าตรงสำนักงานจะเป็นไปได้ไหมที่ว่าคนประจำของ กกต. แต่ว่าให้มีการหมุ่นเวียนคนเข้ามาเหมือนกัน ภาคส่วนอื่นของจังหวัดนั้น ๆ อย่างเช่น สื่อเข้ามา ๑ คนต่อปี หรือว่าใครต่อใครเข้ามาที่ภาคประชาชนเข้ามา ๑ คน หรือครูหรือข้าราชการประจำอะไรที่อยู่ในพื้นที่มาช่วยกันทำงานโดยที่ไม่ใช่ถูก dominate โดยทั้งหมดเลย หรือว่าประเด็นที่กลัวว่าถ้าสมมุติว่าประเด็นที่ ๒ ถ้าเกรงว่าคนนอกหมดจะไม่เข้าใจพื้นที่ไม่เข้าใจอะไรต่าง ๆ ก็อาจจะมิได้สัก ๑ คน แต่เอาคนนอกมาหลายคนจะเป็นไปได้ไหมคะ สมมุติว่า ๓ คน ๑ อยู่ประจำจังหวัดแค่คนเดียวพอ แล้วให้อีก ๒ คนมาผสมกัน อย่างไรก็ตามคนเดียวไป outvote ๒ คนไม่ได้ ถ้าเป็นอย่างนั้น ที่นี้ภารกิจที่ท่านบอกว่าให้ลดน้อยลงไม่ต้องไปจัดการแล้วเรื่องเลือกตั้งต้องถ่วงอะไรต่ออะไรก็เป็นเรื่องที่คิดว่าเขาจะต้องเป็น ทำอย่างไรจะได้มีคนที่มีคุณภาพแบบนี้ที่เป็นทั้งตงฉินทั้งกล้าทั้งไม่ถูกครอบงำโดยอำนาจอิทธิพลของพรรคใหญ่อะไรต่าง ๆ ในอนาคตมันเป็นโจทย์ที่ยาก ดิฉันคิดว่ายากเพราะคุณภาพเราอาจจะต้องยอมรับจริง ๆ ว่าปัญหาสังคมไทยที่แท้จริงคือเรื่องของคุณภาพคน คุณภาพคนที่ไม่ได้เป็นอันเดียวที่เราต้องการต้องการที่ว่าเป็นคนมีทั้งความคิดทั้งความเป็นกลาง แล้วก็ทั้งไม่ถูกครอบงำโดยเพื่อนร่วมรุ่นเรียนหลักสูตรนี้ หลักสูตรโน้นร่วมกันญาติพี่น้องอะไรต่ออะไร ๑๐๘ ที่เรามีอยู่ บางทีก็ไม่ได้อยากจะโกงแต่เกรงใจ เกรงใจกันใครมาขอโน้นขอนี้มันก็น้อมเอียงตามกันไป ที่นี้ตรงจุดของสำนักงานดิฉันคิดว่าเป็นประเด็นเจ้าหน้าที่ประจำที่ทำงานนี้เราจะหาวิธีอะไรให้เขาสามารถที่จะหรือว่าให้เจ้าหน้าที่หมุ่นเวียนกันมาจากอีกจังหวัด คือว่ามีทั้งส่วนผสมของคนประจำบ้าง แล้วก็คนที่มาจากภายนอกบ้าง มีระบบสับเปลี่ยนหมุ่นเวียนกันไป ในส่วนของการทำงานของ กกต. ที่นี้ดิฉันคิดว่าบางคนก็บอกว่าลำบากยุ่งยาก แต่ว่าถ้าไม่มีอะไรแบบใหม่วิธีใหม่มันก็อยู่กับอีกรอบเดิมค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

ประธาน : จำได้ไหมว่าเจ้าหน้าที่ของประจำจังหวัดเขารับที่จังหวัดนั้นหรือว่า
ส่งไปจากส่วนกลาง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เจ้าหน้าที่ก็เหมือนกับข้าราชการ

ประธาน : คือรับจากส่วนกลางและส่งไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าเป็นตัว ผอ. นี้เขาก็โอเคอาจจะสับเปลี่ยนกันทุก ๔ ปี
นี้ แต่ตัวเจ้าหน้าที่นี้ก็เหมือนข้าราชการ ที่นี้พอไปย้ายบ้านเขาอยู่ไกลมันก็เหมือนข้าราชการ
ทั้งหลาย มันก็มีปัญหา

ประธาน : คือเจ้าหน้าที่เขารับที่นั่นใช่ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่นั่นก็มี จากที่อื่นไปก็มี

ประธาน : ถ้าจากที่อื่นไปมันก็จะถูกย้าย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มันก็เป็นปัญหาของข้าราชการทั่วไป ก็อาจจะสอบจาก
ส่วนกลางไปแล้วก็ส่งไปอยู่ต่างจังหวัดอะไรอย่างนี้ เสร็จแล้วก็ขอย้ายกลับภูมิลำเนา ขออยู่ใกล้บ้าน
ก็เหมือนกับข้าราชการทั้งหลายมันก็เป็นอย่างนี้ แต่ตัว ผอ. นี้โอเคในหลักการก็เหมือนกับตำแหน่ง
อธิบดีก็ไม่อยากจะให้อยู่เกิน ๔ ปี อันนั้นพอได้ แต่ตัวข้าราชการ ตัวพนักงาน ตัวผู้ปฏิบัติงานนี้
ก็อย่างที่ทราบมันก็มีปัญหาเรื่องครอบครัวบ้างอะไรบ้าง ย้ายไปจังหวัดอื่นวันศุกร์ก็จะไม่ทำงาน
ก็จะกลับบ้านอย่างเดียว วันจันทร์นี้ไม่ค่อยจะมา มันก็เหมือนกับข้าราชการทั้งหลายครับ
ปัญหามันก็อยู่ตรงนี้ครับ

ประธาน : แนวคิดของอาจารย์จूरี่ก็น่าคิดนะ ถ้าเวลาจะจับสลากนี้ก็จับคนในพื้นที่
ที่มา ๑ คน แล้วจับคนนอกมาอีก ๓ คน รวมเป็น ๔ คน แล้วก็เป็นที่หนึ่งไป แล้วปีหน้าก็จับใหม่
ถ้ามีการเลือกตั้งอีก ๔ ปีใหม่ก็จับใหม่ ลองเอาไปช่วยกันคิดดูแล้วก็เพื่อจะเห็นว่ามันทำได้หรือ
มันทำแล้วจะไม่ดีอย่างไรก็มาคุยกันอีกทีหนึ่งก็ได้

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานเสริมนิดเดียวครับ คือก็ได้ฟังความห่วงใย
ของท่านกรรมการแต่ละท่านนี้ แต่ก็จงเข้าใจว่าเวลานี้การดำเนินการตามรัฐธรรมนูญเรานี้มันก็มี
เงื่อนไขอื่น ๆ อีกที่มันคงจะทำให้กระบวนการตรงนี้มันเป็นไปอย่างที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ ได้
เพราะฉะนั้นผมก็เลยคิดว่าในเรื่องสิ่งต่าง ๆ ที่เราออกแบบนี้มันคงไม่มีอะไรเป็นเรื่องสมบูรณ์แบบ
เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่ลองตรงนี้ผมก็คิดว่าเราก็ลองทุก ๆ อย่างมาแล้ว รูปแบบอื่นมันก็มีปัญหา
เพราะฉะนั้นก็คิดว่ารูปแบบที่เราจะใช้มันน่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่น่าจะเอามาพิจารณาครับ

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

เลขาธิการ : ผมขออนุญาตท่านประธานนิดเดียวครับ ผมเข้าใจว่าที่เราอภิปรายกันมาโดยมากน้ำหนักจะอยู่ที่เรื่องของการจัดการเลือกตั้ง ซึ่งจริง ๆ เป็นงาน routine ในทัศนะผมผมให้น้ำหนักอยู่ ๒ อันก็คือว่าน้ำหนักในการตรวจสอบ คือทำอย่างไรให้การเลือกตั้งโปร่งใส สุจริต และเที่ยงธรรม อันนั้นผมให้น้ำหนัก ๖๐ เปอร์เซ็นต์ ในส่วนของวิธีการในการจัดผมให้น้ำหนักอยู่ ๔๐ เปอร์เซ็นต์ ผมคิดว่า ณ ขณะนี้ที่เรากำลังพูดถึงเราให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของการ routine หรืองานการจัดเสียมาก แต่ว่าในงานตรวจสอบเรายังพูดกันน้อยที่มีก็จะมีคณะกรรมการตรวจสอบที่จะจับฉลากไปตั้งไปมา แต่จริง ๆ แล้วงานตรวจสอบของ กกต. จะประสบความสำเร็จได้ผมคิดว่าไม่ใช่ข้อมูลจาก auditor ภายในของ กกต. เองเท่านั้น แต่จะต้องมี auditor เป็นบุคคลภายนอกหรือเป็นประชาชนทั่วไปในการที่จะให้ข้อมูลต่าง ๆ นี่มันหลังไหลเข้ามาที่ กกต. และที่สำคัญก็คือว่า กกต. จะ take action ได้อย่างไร ซึ่งตอนนี้เราพูดกันอยู่น้อยมาก ผมคิดว่าเรากำลังพูดถึงในแง่ของการจัดเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นงานปกติประจำแต่ว่าการหลังไหลของข้อมูลที่จะให้เขามายัง กกต. ก็ดี ในเรื่องของการใช้อำนาจอย่างทันทั่วทั้งที่ก็ดีเนี่ยยังไม่ค่อยชัดเจน ผมคิดว่าฝ่ายร่างจะลำบากนิดหนึ่งว่าตรงนี้จะเอาอย่างไร เพราะเรื่องการจัดนี้เราคงได้โครงสร้างแล้ว แต่ว่าในเรื่องของการรับข้อมูลมีชาวบ้านส่งข้อมูลเข้ามาแล้วเราจะมีวิธีการอย่างไรต่าง ๆ นานาอย่างนี้ให้มันเร็วขึ้น take action ได้ทันทีเนี่ยเรายังไม่ค่อยได้พูด ผมเกรงว่าทางฝ่ายยกร่างจะยกตรงนี้ลำบากมากครับ

ประธาน : ยังพูดไม่ได้จนกว่าเราจะวางโครงสร้างตัวนี้ให้เขาเสร็จ คือ กกต. เขานึกถึงเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ เป็นหัวใจสำคัญของเขา แต่เราเห็นว่าเรื่องนี้จริง ๆ โยนให้ใครทำก็ได้ครับ ความสำคัญของเขาอยู่ที่ว่าทำอย่างไรถึงจะทำให้การเลือกตั้งมันสุจริต แต่ว่าเมื่อเราไปดึงตัวนี้ออกมาไม่ได้ เพราะเป็น cake ชิ้นใหญ่ของเขา ถ้าไปให้คนอื่นเลือกนี้เงินจะไปที่คนอื่น เขาก็หวงตัวนี้ เราก็ตัดส่วนท้องถิ่นออกเสียก่อน ทีนี้เมื่อท้องถิ่นออกแล้วส่วนที่ว่าด้วยกลไกในการจัดการเลือกตั้งก็คือ กกต. เขต อันนั้นออกมันก็เปลี่ยนชื่อเป็นชื่อเป็นกรรมการอำนวยการ ไม่ใช่กรรมการเลือกตั้งครับ เพราะว่าของเดิมนี้ผมคิดว่ามันผิดรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญบอกให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นคนจัด ไม่ใช่ไปมอบอำนาจให้คนอื่นไปจัด ถ้า you จะจัดถ้าอย่างนั้น you ก็ต้องดำเนินการให้คนอื่นเขาจัด แต่เมื่อ you จัดเอง you ไปตั้ง กกต. จังหวัดที่ไปออกกฎหมาย กกต. จังหวัดผิดวัตถุประสงค์รัฐธรรมนูญ เรากำลังจะเปลี่ยนตรงนั้นถ้าเราเปลี่ยนตรงนั้นไปเสียตัวกลไกที่เขาเคยมีนี้ตัวนี้จะเอามาใช้ทำ พอเรามีตัวกลไกที่จะไปใช้ทำเพื่อดูแลความ

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

สุจริตของการเลือกตั้งนี้มันถึงจะมีตัวจุดยึดโยง ที่นี้พอประชาชนจะร้องมา จะส่งใครจะอย่างไร มันถึงจะมีที่ไปอย่างที่ต้องการ ถ้าเอาตรงนี้ให้เสร็จก่อน พอได้ตรงนี้แล้วเดี๋ยวพวกนั้นมันก็จะค่อย ๆ เราก็จะไล่ตามไปว่ากระบวนการในการตรวจสอบจะใช้ประโยชน์จากประชาชนอย่างไร แล้ว กกต. จะมีเชิงรุกอย่างไร การเขียนจะต้องเปลี่ยนใหม่เป็นแทนที่จะว่ามีผู้ร้องเรียน มันจะต้องเขียนกลับไปว่าเมื่อความปรากฏหรือเป็นที่สงสัย ไม่ว่าจะเกิดจากอะไรทั้งสิ้น you มีหน้าที่ต้องไปแล้วต้องทำให้มันสำเร็จ ไม่ใช่ นั่งรออย่างที่เขา นั่งรอ ๑๕ วันไม่มาร้องประกาศผลการเลือกตั้ง อันนั้นมันแย่ คุณไม่ได้ทำหน้าที่เลยนี้ คุณรอจนกว่าคู่ต่อสู้มันจับมือกันคุณก็ถือว่าสุจริต อันนั้นไม่ใช่ มันผิดมาตั้งแต่ต้นเลย เพราะว่าความที่มารุมมาตุ้มงานมันเยอะ ที่นี้ถ้าเราตัดส่วนนั้นออกไปเสีย ค่อย ๆ down ลงไปนี้มันก็จะมีความเหลืออย่างที่คุณปรารถนาต้องการตรงนั้น ถ้าเผื่อไม่จัดโครงสร้างตัวนี้ให้สำเร็จมันก็เดินไปข้างหน้าไม่ได้ นี่ต้องให้อาจารย์ศุภชัยลองไปคิดจนกว่าจะเคลียร์ว่ามันจะแก้ปัญหาได้อย่างไร คือมันจะมีข้อโต้แย้งเยอะเหมือนกันว่าโอเคแล้วเราจะวางใจ ๓ คนนี้ได้อย่างไร เขาก็ต้องหาทางทำ เพียงแต่ที่เราเปลี่ยนบทบาทมาเสียแล้วก็ไม่ได้ให้มันอยู่ประจำ ให้จับฉลากเอาอย่างที่ท่านอาจารย์จัวร์ว่าอะไรพวกนี้ คือก็ทำทุกวิถีทางหรือถ้าใครคิดออกอีกก็ใส่ลงไปอีก แต่ผมคิดว่าการที่อยู่ ๆ ไปตั้ง กกต. ขึ้นมาทำหน้าที่ กกต. กลางอยู่ที่จังหวัดนี้มันไม่ถูก เพราะ กกต. เราเลือกไป ๗ คนนี้ เดิมมัน ๕ คนก็จริงนี้แต่เลือกจากคนที่ถูกตรวจสอบมาอย่างถี่ถ้วนแล้วจึงเอาอำนาจไปให้ แล้ววันดีคืนดี กกต. ไปฟ้องถ่ายอำนาจนั้นไปให้คนอื่นซึ่งไม่ได้รับการตรวจสอบดูจากใครเลย แล้วก็ไม่มีใครทักท้วงอะไร ซึ่งผมว่ามันไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์เหมือนกับ ป.ป.ช. เราเลือกไป ๗-๘ คนนั้นก็เพราะเชื่อในความสุจริตเป็นที่ประจักษ์ แต่ถ้าเขาไปตั้ง กกต. จังหวัดนี้เราจะเชื่อได้อย่างไรว่าพวกนั้นมันผิดไปหมดที่ไปตั้งกันอย่างนั้น แล้วพวกที่ไปตั้ง ๆ กันนั้นมันคือการฉุดตัวองค์กรใหญ่ให้ตกต่ำลง ขนาดแค่ ก.ตร. อ.ก.ตร. ตั้งแป๊บเดียวพวกเค้าแก่มายิ่งไปใช้กับตำรวจยิ่งง่าย ตำรวจเขาเจอพวกนี้ก็กลัวไปหมด ไม่รู้กลัวทำไม ก็ลองเอาไปคิดกันแล้ว ฟรุ้งนี้ถ้าได้ข้อสรุปเราก็จะได้เอามาแล้วก็จะได้เดินต่อไปอีกก้าวหนึ่ง อาจารย์ชาติชายเชี่ยวชาญทางด้านท้องถิ่นช่วยด้วยว่ากลไกในการที่จะจัดการการเลือกตั้งของท้องถิ่นนี้มันเหมาะที่จะวางไว้ที่ใคร วันนี้เอาเท่านั้นครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๕

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข